

10 . Regulatívy v prospech rozvoja plôch zelene:

Krajinné vegetačné štruktúry i plochy zelene v zastavanom území je potrebné vnímať ako plochy, na ktoré sa vzťahujú záujmy ochrany prírody a krajiny, tiež záujmy pamiatkovej starostlivosti i záujmy odbornej, laickej (zainteresovanej) spoločnosti. Ekosystém poskytuje spoločnosti isté ekosystémové služby, ktoré človek využíva či už vedome alebo nevedome, a sú to služby prospešné pre zdravie, pohodu a prosperitu ľudí. Konkrétne:

- *služby zásobovacie* – potraviny, voda, stavebné materiály, apod.
- *služby regulačné* – obmedzujú určité negatívne javy, napr. znižovanie prašnosti v ovzduší, zvyšovanie relatívnej vzdušnej vlhkosti, antibakteriálne účinky apod.
- *služby kultúrne* – podpora psychickej a fyzickej pohody, emócie, rekreácia, ale i kultúrno-historické súvislosti apod.
- *služby podporné* – prirodzená tvorba humusu a tým zvyšovanie úrodnosti pôdy, retenčná schopnosť krajiny a tým zabezpečenie vody pre život apod.

Všetky vegetačné štruktúry (súčasť ekosystému) zabezpečujú všetky vyššie uvedené služby. Hodnota ekosystémových služieb zatiaľ nie je vyčíslená, avšak i na tom už tím odborníkov na európskej úrovni pracuje. Isté zatiaľ je, že čím skôr sa pristúpi k využívaniu ekosystémových služieb vedome a šetrne, tým viac obec/mesto získa v budúcnosti a udrží si podmienky pre život. Ku krajinným štruktúram a k plochám zelene je potrebné preto pristupovať i takto komplexne a nadčasovo. Nasledujúce navrhované opatrenia a regulatívy zohľadňujú i uvedené aspekty. Ekosystém i zelenú infraštruktúru je preto vhodné podporiť v maximálnej možnej miere.

10.1. Návrh zelene v jednotlivých funkčných zónach v rámci urbánneho systému

RD1 – Zástavba rodinných domov – mestské formy

Základná charakteristika z hľadiska zelene:

Územie bloku slúži výlučne na bývanie v malopodlažnej zástavbe rodinnými domami a na rekreáciu v súkromných záhradách: zeleň záhrad pri rodinných domoch – predzáhradky, okrasné záhrady a úžitkové záhrady, zeleň v uličných parteroch a zeleň spoločných verejných priestorov.

Funkcie základné:

- estetická funkcia - predzáhradky sú priestorom pred rodinnými domami, u tradičných vidieckych objektoch podporiť tradičnú úpravu predzáhradiek a tieto prvky chrániť ako „relikt minulosti“, u novozakladaných lokalít riešiť uličný parter vrátane oplotení a predzáhradiek už v návrhoch, definovať ich dizajn tak, aby mali zjednocujúci charakter vrátane oplotenia.
- oddychová funkcia - obytné záhrady je priestor v bezprostrednej blízkosti rodinných domov o výmere min. 100 m², možnosť umiestnenia doplnkových stavieb (drobné stavby do 25 m²), vo verejných priestoroch vytvoriť plošný prvok zelene ako spoločensko-oddychovú plochu parkovo upravenú, a to najmä pri objektoch občianskej vybavenosti o min. výmere 0,5 ha s dostupnosťou do 300 m
- produkčná funkcia - úžitkové záhrady sú priestorom určeným pre samozásobovaciu produkciu, tieto plochy situovať za obytné záhrady, u záhrad mestského typu sa pripúšťa výmera záhrady 100 m²/obyvateľa
- ekostabilizačná funkcia – oplotenie aspoň v zadnej časti záhrad riešiť ako pletivové, v uličných traktoch uplatniť zeleň líniového charakteru (sprievodná zeleň komunikácií),

komponovať súvislé pásy zelene prípadne riešiť bodovú výsadbu zelene v uličných priestoroch, uličné priestory zeleňou zjednotiť, zeleň riešiť i v ukludnených uliciach

- environmentálna funkcia - nezastávať plochy určené na zeleň, ekoindex (index zelene) u tohto typu domov min. 0,4, plochy zelene komponovať tak, aby priemet korún stromov bol na úrovni 40% plochy, sieť chodníkov riešiť so vsiakavými povrchni
- výber drevín do uličných priestorov je potrebné prispôbiť priestorovým možnostiam a voliť podľa nich kultivary, pri riešení uličných priestorov je potrebné spolupracovať s krajinným architektom

Funkcie prípustné:

- do výsadiieb v rámci tejto zástavby je možné voliť okrasné druhy v pestrejšej druhovej i farebnej škále, prípustné sú i druhy cudzokrajné, nie však invázne
- výstavba hospodárskych objektov nie je u týchto záhrad vhodná, prípustná je výstavba drobných stavieb do 25 m²
- nevyhnutné odstavné plochy (parkoviská) pre rezidentov a návštevníkov – podporiť zeleňou, parkoviská v uličnom trakte riešiť v pomere 1:5, 1 strom na 5 parkovacích miest, voliť povrchy vsiakavé, tiež u jestvujúcich parkovísk hľadať možnosť ich „ozelenenia“. Pre vsiakavé povrchy voliť napr. minerálny betón, zatrávňovacie dlaždice, ukladanie dlažby do pieskového lôžka apod., v miestach, kde to je vhodné (menšie zaťaženie plochy) nahradiť dlažbu technickým trávnikom. Odkanalizovanie parkovísk riešiť i vsakovacími plochami, riešenie zelene realizovať v súlade s STN pre dopravné zariadenia, aby bola zabezpečená priehľadnosť pri výjazde na komunikácie
- vzdušné inžinierske siete je potrebné vopred uložiť do zeme, inžinierske siete uložené v zemi je potrebné zamerať a akceptovať ich ochranné pásmo. Pri novej výstavbe je potrebné siete ukladať pod chodníky a nie do pásov zelene.
- vo verejných priestoroch uplatniť zeleň líniového charakteru tiež okolo cyklistických, korčuliarskych, bežeckých a peších trás, pri zastávkach MHD, na parkoviskách apod.
- na plochy zelene v IBV pri objektoch vybavenosti situovať malé ihriská pre neorganizovaný šport obyvateľov príslušného územia i detské ihriská
- povolené drobné prevádzky v rámci rodinných domov, odčleniť izolačným pásmom z vegetačných prvkov prevádzkové priestory od okolitej zástavby i od verejných priestranstiev po obvode celého areálu, zeleň pôsobí ako pohľadová bariéra na prevádzkové objekty
- pre niektoré územia už boli spracované a schválené urbanistické štúdie a projekty, tie je vhodné realizovať, pre ostatné investičné zámery je potrebné riešiť UŠ v spolupráci s krajinným architektom, pretože zeleň je integrálnou a plnohodnotnou súčasťou urbanistickej štruktúry a (spolu so všetkými inými opatreniami na podporu kvality života) vyvoláva synergický efekt
- v nových zónach bývania s domami mestského typu v rámci IBV na plochách verejnej zelene vytvoriť terénnu depresiu na zachytávanie dažďovej vody zo striech a spevnených plôch IBV tak, aby táto tvorila zároveň istý estetický vnem pre obyvateľov štvrte. Dažďovú vodu je možné (a v zmysle legislatívy i potrebné) zachytávať i priamo na pozemku a do spoločnej retenčnej nádrže odvádzať len vodu prebytkovú.

Ďalšie odporúčania na podporu kvality prostredia a pre pohodové bývanie:

- funkcia záhrad je prioritne rekreačno-oddychová, avšak prípustná je i funkcia úžitková (produkčná) so zameraním na samozásobovanie avšak len v primeranom rozsahu, vylúčiť obťažovanie susedov, väčší podiel plôch pre produkčnú funkciu je prípustný na okraji zastavaného územia v kontaktnej zóne s krajinou

- V rámci kompaktnej uličnej zástavby môže byť uplatnená výstavba bez predzáhradiek, resp. s malými predzáhradkami do 3 m, tu však treba trvať na zjednocujúcom dizajne a predzáhradky vnímať ako súčasť „spoločného uličného parteru“
- dizajn uličného parteru je potrebné tvoriť nápadito a tak, aby ulica získala vlastný imidž, k tomu je potrebné i v uličnom parteri vytvoriť istú kompozíciu prvkov, hmôt a tvarov. Pre každý investičný zámer je potrebné spracovať štúdiu, kde bude riešená i harmónia prvkov, vrátane farebného riešenia jednotlivých objektov, pretože uličný parter tvoria i fasády stavieb. Uličný parter zjednotiť i zeleňou, vytvárať živé ploty, použiť zjednocujúce prvky v uličných priestoroch i v rámci predzáhradiek, spracovať projektovú dokumentáciu na skvalitnenie dizajnu uličného priestoru
- obmedziť rôznorodosť plotov, ploty prípadne i odstrániť alebo zjednotiť, obmedziť ploty vysoké a plné, prípadne ich nahradiť živými zelenými plotmi, pre toto opatrenie spracovať návrhy úprav a realizáciu z časti podporiť i finančne mestom
- pred objektmi zapísanými v zozname kultúrnych pamiatok alebo pamätihodností vytvoriť upravený priestor a vytvoriť priehľad na chránený objekt
- doplnkové stavby – hospodárske objekty, drobné stavby v záhradách budú v súlade s veľkosťou parcely a objektom na bývanie tak, aby bola „dodrzaná ľudská mierka“ návrhu
- na garáže, hospodárske objekty apod. uplatniť popínavé dreviny a prípadne riešiť strešnú zeleň objektov
- verejná zeleň - pokiaľ sú priestorové možnosti verejného priestranstva zóny RD dostatočné, riešiť plochy verejnej zelene o výmere aspoň 0,5 ha, minimálne však 0,2 ha v stiesnených podmienkach
- súkromná zeleň - pokiaľ sú priestorové možnosti riešeného súkromného pozemku dostatočné, riešiť zeleň súkromných záhrad na výmere 60 a viac % plochy pozemku, minimálne však na 200 m² pri jednom RD

RD2 – Zástavba rodinných domov – vidiecke formy

Základná charakteristika z hľadiska zelene:

Neexistuje definícia domov „vidieckeho typu či formy“, ani definícia „vidieckeho sídla“ a ani „vidieckej záhrady“, predsa každý vníma „vidiek“, pretože má istú tradičnú „nehmotnú identitu“, ktorú citliví ľudia rešpektujú, ale na ktorú už mnohí „nereagujú“ a identita vidieka sa stráca. Domy „vidieckej formy“ sú v súlade s identitou vidieka, sú to objekty skromné, funkčné, využívajúce prírodné materiály, tradičné farby, s väčšími záhradami funkčnými v duchu tradície samozásobovania apod. Pre účel tejto práce za domy vidieckej formy definujeme domy malopodlažné do 2 NP s veľkou záhradou a s tradičnou aspoň malou predzáhradkou (radová výstavba nebola v území tradičná). Územie bloku slúži výlučne na bývanie v malopodlažnej zástavbe rodinných domov a vo využívaní záhrad v duchu tradície: zeleň záhrad pri rodinných domoch, zeleň v uličných parteroch s alejami a zatrávenými rigolmi a so zeleňou v spoločných verejných priestoroch.

Funkcie základné:

- zachovať tradičný mikrourbanizmus pri rodinných domoch: okrasné predzáhradky, dvory, resp. okrasné či pobytové záhrady, úžitkové záhrady
- funkcia produkčná – pestovanie úžitkových druhov drevín a rastlín, úžitkové záhrady s možnosťou situovania hospodárskych objektov.
- okrasná funkcia – najmä predzáhradky využívať pre tradičné okrasné druhy (pozor !! nesadiť druhy invázne, tie sú zakázané Zákonom č. 543/2002 Z.z.),

- pri rodinných domoch vidieckeho typu sa odporúča výmera záhrady min. 170 m²/obyvateľa
- ekoindex (index zelene) je na úrovni min. 0,5
- zeleň záhrad plní i funkciu ekostabilizačnú a má podiel na priaznivejšej mikroklimé
- na verejných priestranstvách v rámci týchto zón budú vytvorené oddychové plochy, prioritne pri objektoch vybavenosti o min. výmere 0,2 ha ako oddychové miesta s vybavenosťou

Funkcie prípustné :

- možnosť uplatnenia činností poľnohospodárskej malovýroby (rastlinná výroba, chov drobných hospodárskych zvierat v dvorovej a záhradnej časti)
- nevyhnutné odstavné plochy doplnené vegetačnými líniovými štruktúrami, odstavné parkovacie plochy budú tiež doplnené vzrastlou zeleňou v pomere 1:5 (1 strom na 5 parkovacích miest – STN 736110/Z1)
- v uličných parteroch uplatniť zeleň líniového alebo plošného charakteru (aleje pri chodníkoch, cyklistických trasách, jazdeckých trasách apod.,
- zeleň líniová bude napojená na krajinné vegetačné štruktúry
- chrániť dreviny staré (generačné stromy) i v prípade, že sa jedná o stromy ovocné, revitalizovať staré stromy realizovať výlučne so špecialistami - arboristami
- podporiť zachytávanie dažďovej vody zo striech a zo spevnených plôch IBV v rámci zóny i na vlastnom pozemku a následne ju využívať, vytvoriť vlastný „zavlažovací systém“ v záhradách.

Ďalšie odporúčania na podporu kvality prostredia a pre pohodové bývanie:

- v prípade zriadenia drobných prevádzok odčleniť prevádzkové objekty od objektov na bývanie izolačným pásom zelene z dôvodu zamedzenia vizuálneho kontaktu
- oplotenie časti záhrad (napr. v najviac vzdialenej od rodinného domu) bude tvorená pletivovým plotom alebo nebude oplotená, aby bola možnosť lepšieho prepojenia urbánnej zelene s krajinnými štruktúrami, čím sa podporí biodiverzita najmä v okrajových častiach mesta a podporí sa tradičný obraz vidieckeho charakteru (prioritne to platí pre okrajové mestské časti)
- drobné stavby v záhradách budú len prízemné (prístrešky, hospodárske objekty)
- pri výstavbe hospodárskych objektov, oplotenia ai. drobných stavieb využívať tradičné prírodné materiály regiónu, prioritne drevo, kameň a hlinu v prípade, že rodinný dom nesie prvky regionálnej ľudovej architektúry, aby sa dosiahla harmónia interiéru-exteriéru
- v tradičných záhradách využívať tradičné a krajové odrody okrasných i úžitkových rastlín a drevín, podpora uchovania tradičného genofondu
- parkovacie a odstavné miesta majiteľov RD bude riešené na súkromných pozemkoch, parkovacie miesta riešiť vodopriepustným povrchom
- na garáže, hospodárske objekty apod. využiť popínavé dreviny
- nepoužívať geograficky nepôvodné druhy drevín, ihličnaté dreviny nepoužívať vo výsadbách pred RD v predzáhradkách, v záhradách ich podiel bude max. 20%
- pokiaľ sú priestorové možnosti riešeného súkromného pozemku dostatočné, riešiť zeleň súkromných záhrad (okresnú i úžitkovú) na výmere 60 % z plochy pozemku a preferovať priemerný počet korún stromov na ploche zelene min. 40%

BD1 – Zástavba malopodlažných bytových domov

Základná charakteristika:

Územie bloku slúži výlučne na bývanie v malopodlažných bytových domoch do 4 poschodí s možnosťou lokalizácie vybavenosti i nad rámec príslušného územia.

Funkcie základné

- environmentálna - minimálna výmera plôch zelene verejnej a verejnosti neobmedzene prístupnej bez obmedzenia je 8-12 m²/obyvateľa danej zóny bývania
- ekostabilizačná - index zelene bude 0,5, kostru zelene budú tvoriť stromy s výškou nad 10 m, pokryvnosť plôch zelene korunami stromov bude min. 40%,
- sociálno-spoločenská funkcia – vytvoriť miesta kontaktov, rozhovorov, podporené mobiliárom, prípadne i ďalšími prvkami, v rámci verejnej zelene je vhodné vytvoriť spoločenské mikrocentrum pobytové aj s prvkami pre deti. Dostupnosť mikrocentier do 100 m. Riešiť ich na základe spracovanej projektovej dokumentácie.
- na odstavných miestach na teréne riešiť v rámci parkovacích plôch výsadbu vzrastlej zelene min. 1 strom na 5 parkovacích miest, parkoviská riešiť s priepustnými povrchmi (minerálny betón, zatrávňovacie dlaždice apod.)

Funkcie prípustné:

- podpora ekologickej stability - koeficient TUR (trvalej udržateľnosti) uplatniť dostupnosťou parkových plôch s výmerou nad 0,5 ha do 300 m, plochy podporiť drobnou vybavenosťou, riešiť ako plochy pobytové, plochy o min. výmere 0,2 ha ako drobné parkovo upravené plochy tvoriť s dostupnosťou do 100 m
- mikroklimatická funkcia – určiť plochy, ktoré budú plniť túto funkciu, pokryvnosť tejto plochy korunami stromov bude 60-100%, budú plniť funkciu vyrovnávania teplôt a funkciu ochladzovania prostredia, výmera plôch bude nad 0,5 ha a dostupnosť plôch bude cca 300 m
- samozásobovanie – vytvorenie komunitnej záhrady oddelenej zelene, vhodné je na tieto komunitné záhrady využiť plochy nefunkčné, prípadne brownfieldy, ideálne v okrajových častiach mesta,
- podiel ihličnatých drevín v zastavanom území mesta bude do 20%, v okrajových častiach do 10%
- dopravná - vysokou zeleňou podporiť trasy chodníkov pre peších v medziblokových priestoroch, cyklistické trasy a tiež zastávky MHD, v obytných súboroch vytvárať ukludnené ulice s pomocou „zelených retardérov“, teda ostrovčekov zelene v komunikácii so stromom ako dominantným prvkom, pri tvorbe plôch zelene rešpektovať nástup do objektov vybavenosti,
- prepojenie nových obytných súborov s krajinným prostredím formou ekoduktov, prípadne vytvoriť nadjazdy či podjazdy, lávky apod., riešiť ich ako stavby doplnené zeleňou
- vnútroblokové priestory obytných súborov riešiť samostatnou projektovou dokumentáciou
- rekreačná - plochy verejnej zelene parkovej riešiť tematicky, tým park získa vlastný imidž, plochy zelene vo vnútroblokoch riešiť ako územie s vlastnou identitou, každý vnútroblokový priestor bude mať originálne riešenie
- parkovú plochu riešiť v súlade s krajinným obrazom, využiť charakteristické dreviny pre danú oblasť, zákaz vysádzania invázných druhov a eliminovať i druhy cudzokrajné do max. 30% z použitých drevín
- rekreačná - malé ihriská pre neorganizovaný šport obyvateľov príslušného územia, plochy s prvkami pre deti tvoriť s dostupnosťou do 90 m

- využívať prepojenie interiéru s exteriérom najmä pri objektoch občianskej vybavenosti, tiež využívať popínavé dreviny na fasády (vertikálne záhrady) a ich prepojenie s exteriérovými vegetačnými prvkami
- na strechách rovných (bytové domy i napr. garáže) využívať strešné záhrady, vegetačné povrchy ako podporu mikroklimatickej funkcie
- odstavné miesta budú doplnené o vysokú zeleň, ktorá bude tvoriť súvislé líniové prvky alebo bude riešená v rámci spevnených plôch, pričom bude tvoriť bodové (solitérne) prvky
- zeleň uličná, líniová – podporiť a udržať jednostrannú výsadbu stromoradia

Ďalšie odporúčania na podporu kvality prostredia a pre pohodové bývanie:

- prioritne sadiť stromy odolné na emisie a imisie, veľkokorunné, listnaté (sú odolnejšie voči znečistenému ovzdušiu)
- v miestach vedenia biokoridorov (viď MÚSES) uplatniť len dreviny listnaté
- parkovanie užívateľov zariadení komerčnej vybavenosti a služieb, prípadne zariadení nezávadnej výroby a výrobných služieb musí byť riešené v rámci pozemku ich prevádzkovateľa
- parkovanie obyvateľov BD je potrebné riešiť parkovacím domom
- parkovacie a odstavné miesta návštevníkov je vhodné riešiť na pozemku, ktorý prislúcha k bytovému domu
- pokiaľ sú priestorové možnosti riešeného územia a stavebného pozemku dostatočné, riešiť tzv. obvodové verejné parkové úpravy na ploche o minimálnej výmere 2 ha s dostupnosťou do 500 m, alebo parkové úpravy na ploche o minimálnej výmere 0,5 - 2 ha s dostupnosťou 300 m. Výmera verejná zeleň dosiahne 12 m² na 1/obyvateľa zóny v okruhu bývania do 300m
- jestvujúce lokality malopodlažnej bytovej zástavby budú akceptované, zastúpenie zelene je potrebné riešiť individuálne v závislosti od jestvujúceho stavu, potrebné je vytvoriť pasport vnútroblokových priestorov a určiť tie, ktoré si vyžadujú zásadné úpravy (prebierky, dosadby, zmenu druhového zloženia, preriešenie kompozície apod.)

BD2 – viacpodlažné bytové domy

Základná charakteristika:

Územie bloku slúži výlučne na bývanie v bytových domoch nad 4 poschodia s možnosťou lokalizácie vybavenosti i nad rámec príslušného územia.

Funkcie základné

- parky s pobytovou funkciou – využiť nezastavané plochy zelene a vytvoriť obvodové verejné parky na ploche o výmere cez 2 ha s dostupnosťou pre obyvateľov do 500 m alebo verejné parky na ploche o minimálnej výmere 0,5 - 2 ha s dostupnosťou v okruhu bývania do 300 m, kostru zelene budú tvoriť stromy s výškou nad 10 m, pokryvnosť plôch korunami stromov bude min. 40%,
- index zelene bude 0,4, plochy zelene budú tvoriť 40% územia
- plochy s ekostabilizačnou funkciou – plochy, kde prioritou bude len vegetačná formácia, bez chodníkov, bez podpory vybavenosti, prioritne sú to plochy vo svahoch, podporujúce flóru a faunu v mestskom prostredí (plochy sú v MÚSES naznačené ako lokálne biokoridory), pokryvnosť plôch zelene korunami stromov bude min. 60%, tieto plochy budú v dostupnosti 300 m pre obyvateľov, ich funkcia je prioritne ochladenie prostredia a plochy s vyššou relatívnou vzdušnou vlhkosťou

- minimálna výmera plôch zelene verejnej a verejnosti neobmedzene prístupnej bez obmedzenia je 8-12 m²/obyvateľa danej zóny bývania v prípade výstavby nových zón
- kostru plôch zelene budú tvoriť stromy s výškou nad 10 m
- v uličných traktoch riešiť min. jednostranné aleje,
- hlavné kompozičné osi sú tvorené plochami verejnej zelene ktoré sú navzájom prepojené rôznymi vegetačnými prvkami a tiež pešími ťahmi a cyklistickými trasami.
- na odstavňách miestach na teréne riešiť v rámci parkovacích plôch výsadbu vzrastlej zelene min. 1 strom na 5 parkovacích miest
- rešpektovať plochy zelene určené na nezastavanie, prípustné je len budovanie vybavenosti
- na fasádach objektov uplatniť popínavé dreviny na stenách bez okien, na rovných strechách zase strešné záhrady min. na 50%, pri nových objektoch až na 90%.

Funkcie prípustné

- zábery plôch zelene pre statickú dopravu na teréne nerealizovať, parkovanie riešiť parkovacími domami na miestach súčasných garáží, statickú dopravu riešiť dopravnou štúdiou
- v bilančných priestoroch zóny po obvode blokov vytvoriť líniovú zeleň s dominanciou veľkokorunných drevín
- vo vnútroblokových priestoroch vytvoriť plošnú, parkovo upravenú verejnú zeleň s vysokým podielom vybavenosti - mobiliárom a inými prvkami drobnej architektúry, funkcia je prioritne sociálna a spoločenská
- vo verejných priestoroch uplatniť zeleň líniového charakteru najmä okolo cyklistických a peších trás
- parky, parkovo upravené plochy, umiestnenie alejí i ostatných vegetačných prvkov, ako i úpravu vnútroblokových priestorov riešiť projektovou dokumentáciou
- malé ihriská pre neorganizovaný šport obyvateľov príslušného územia riešiť v dostupnosti do 300 m
- detské ihriská pre deti do 6 rokov riešiť s dostupnosťou do 100 m
- športoviská pre deti nad 12 rokov sústrediť na plochy v dostupnosti do 1000 m
- rešpektovať plochy určené na nezastavanie
- v miestach vedenia biokoridorov (viď MÚSES) uplatniť len dreviny listnaté
- do medziblokových priestorov uplatniť max. 10% drevín ihličnatých
- plochy zelene obytných súborov riešiť v rámci humanizácie sídlisk prostredníctvom samostatnej projektovej dokumentácie, dôraz klásť na originalnosť prvkov, aby zóna mala vlastnú čitateľnosť a stratila anonymitu
- plochy verejnej zelene - parky a parkovo upravované plochy (pobytové plochy) riešiť projektovou dokumentáciou, parkovým plochám priradiť tematický obsah
- parkovacie miesta na teréne vylúčiť, pre budovanie parkovacích domov či iných dopravných zariadení využiť len plochy s najnižšou krajino-architektonickou hodnotou
- odstavňé plochy riešiť s vysokým podielom zelene, dominancia veľkokorunných stromov so závlahovým systémom
- vysokou zeleňou líniového charakteru podporiť cyklistické trasy a trasy pre peších, zastávky MHD, uličné parteri
- na plochách verejnej zelene vytvoriť terénnu modeláciu (depreziu) na zachytávanie dažďovej vody zo striech a spevnených plôch
- na plochách zaťažených imisiami v ovzduší a emisiami z dopravy či stacionárnych zdrojov znečistenia použiť stromy veľkokorunné, vhodné do mestského prostredia, odolné na emisie

Ďalšie odporúčania na podporu kvality prostredia a pre pohodové bývanie:

- v uličných parteroch obytných súborov vytvárať tiež ukludnené zóny s pomocou „zelených retardérov“, teda ostrovčekov zelene v komunikácii so stromom ako iným vegetačným dominantným prvkom
- pri tvorbe plôch zelene rešpektovať potrebu nástupných priestorov do objektov vybavenosti, ktoré budú v rámci obytných súborov, rešpektovať súlad s architektúrou objektov, využívať na fasáde popínavé dreviny a vertikálne steny, na strechách vytvárať strešné záhrady
- na fasádach objektov uplatniť popínavé dreviny na stenách bez okien, na rovných strechách zase strešné záhrady min. na 50%
- plochy verejnej zelene parkovej riešiť tiež i tematicky, čím park získa vlastný imidž
- zeleň obytných súborov riešiť v súlade s krajinným rázom
- plochy zelene vo vnútroblokoch riešiť špecificky a tematicky
- zeleň verejných priestranstiev tvorí min. 40% plochy obytného súboru
- medziblokové plochy zelene tvoria výmeru min. 10-12 m²/obyvateľa
- nové parkoviská riešiť formou parkovacích domov a hromadných garáží
- jestvujúce parkoviská doplniť zeleňou – vzrastlé stromy, podiel min. 1 ks na 5 parkovacích miest
- jestvujúce lokality malopodlažnej bytovej zástavby budú akceptované, zastúpenie zelene je potrebné riešiť individuálne v závislosti od jestvujúceho stavu, potrebné je vytvoriť pasport vnútroblokových priestorov a určiť tie, ktoré si vyžadujú zásadné úpravy (prebierky, dosadby, zmenu druhového zloženia, preriešenie kompozície apod.)

OV – plochy zelene pri objektoch občianskej vybavenosti - plochy mestotvorné**Základná charakteristika:**

Územie pri objektoch občianskej vybavenosti bude plniť mestotvornú polyfunkciu a zabezpečí kvalitnejšie prostredie pre občanov. Zeleň plní funkcie doplnkovú k objektom, pri ktorých je situovaná. Preto je potrebné diferencovať funkcie zelene v závislosti od typu objektu. Pri objektoch kultúry tak budú iné nároky na zeleň ako pri školských či zdravotníckych zariadeniach. Podiel zelene pri objektoch občianskej vybavenosti v priemere bude 12-14 m²/obyvateľa.

Funkcie základné

Funkcie plôch zelene sú bezprostredne naviazané na príslušný objekt a na ich funkciu majú vplyv i priestorové možnosti:

- zeleň námestí, urbánnych centier a subcentier: min. podiel zelene na námestiach bude 20%, podiel vzrastlej zelene na plochách zelene bude min. 60%, uplatniť je potrebné i stromy veľkokorunné, využívať stromy tolerantné a odolné na zaťažené prostredie
- zariadenia pre rozvoj kultúry (divadlá, kiná, múzeá, apod.):
 - kvalita dizajnu – vyššia kvalita nástupných priestorov do objektov, podpora miest koncentrácie prvkami vybavenosti, vyššia atraktivita, osadenie umeleckých diel, atypických prvkov, podpora identity apod.
 - kultúrno-historický kontext – rekonštrukcia historicky pôvodných plôch zelene a historických záhrad, pri adaptácii min. dokumentovať vývoj danej lokality, použitie prvkov vrátane drevín v kontexte na objekt
 - podieľa zelene pri týchto objektoch bude 14 m²/obyvateľa, pri týchto objektoch budú vznikať prioritne parčíky a parky

- pri nových objektoch - podiel zelene min. 30% areálu, prípadne zeleň bude založená na jeden až dvojnásobok výšky budovy, tým sa dosiahne veľkorysejší nástup do objektu
- pri nových objektoch - podiel vzrastlej zelene na plochách zelene - min. 40%
- uplatniť v rámci kompozičnej kostry i dreviny s výškou nad 10 m
- školské zariadenia (MŠ, ZŠ, SŠ a areály univerzít): každý priestor bude riešený osobitne, nie je možné tieto rozdielne typy paušalizovať.
- Pre MŠ platí, že výmera zelene pri MŠ bude min. 500 m².
- Pre ZŠ bude výmera plôch zelene 25 m²/žiaka, pritom však každá väčšia škola bude mať v areáli park o výmere 1 ha
- pri stredných školách sa odporúča podiel zelene 40 m²/študenta, v týchto plochách je obsiahnutý i park o min. výmere 1 ha pre 1 areál strednej školy
- v univerzitných areáloch sa odporúča až 60m²/študenta, čo je však nad priestorové možnosti mesta, preto odporúčame min. podiel 25 m²/študenta pri konkrétnom objekte. Potrebné je však pri univerzitných objektoch vytvárať park, centrálny univerzitný park bude mať výmeru min. 5 ha, obvodové univerzitné parky budú mať výmeru 1 ha.
- potrebné je pre každý priestor spracovať projektovú dokumentáciu autorizovaným krajinným architektom tak, aby bola inšpiratívna, tvorivá, podnecovala fantáziu detí a tým pre deti atraktívna, s prvkami náučnými i s prvkami pre tréning fyzickej kondície nenásilnou formou i pre športové aktivity. Ak to priestorové možnosti dovoľujú, vhodné je v exteriéri zriadiť pre študentov exteriérové učebne, tvorivé dielne alebo čítárne apod.
- edukačná funkcia pri MŠ a ZŠ – téma/témy, ktoré budú v areáli školy rozvíjané na plochách zelene, tému si zvolí každá škola i v súlade s jej možnosťami a zameraním
- pri nových objektoch - podiel zelene na exteriérových plochách - min. 50%, priemiet stromov na plochu min. 50%
- pri školských a univerzitných parkoch bude podiel zelene min. 80% a priemiet korún na plochy zelene min. 60%
- uplatniť v rámci kompozičnej kostry i dreviny s výškou nad 10 m, nižšie kultivary využívať len v rámci miest s dekoračnou funkciou
- vybavenosť – podpora fyzickej kondície detí (nie len ihrisko, ale i iné prvky pre šport), priestor umožní dynamický pohyb i trochu adrenalínu
- zdravotnícke zariadenia:
 - nové zdravotnícke zariadenia budú budovať plochy zelene v zmysle odporúčaných noriem 80-130 m²/lôžko
 - pri nových objektoch - podiel zelene na exteriérových plochách - min. 30%
 - pri nových objektoch - podiel vzrastlej zelene na plochách zelene - min. 60%, tým sa podporí aj mikroklimatická funkcia plôch, kompaktnjšie vegetačné formácie priaznivo ovplyvnia mikroklimu v celom areáli
 - uplatniť v rámci kompozičnej kostry prevažne dreviny s výškou nad 10 m
 - podiel cudzokrajných drevín a rastlín bude max. 20%
 - oddychová funkcia – priestor skludňujúci, upokojujúci, relaxačný, základ kompozície tvoria zelené stromy, dekoračný doplnok tvoria pestré kvetinové záhony a záhony s liečivými bylinami, vhodný doplnok je voda (dynamická i statická – tečúca i stojatá)
 - edukačná funkcia – téma – liečivé bylinky, ľudské telo apod.
 - hygienická funkcia – vytvorenie pohľadovej i bezpečnostnej „zelenej bariéry“ medzi nemocničným areálom a inými zónami mesta, bariéry doplniť i u jestvujúcich nemocničných areáloch

- spoločenská funkcia – areál neoplocovať, nechať prístupný verejnosti, zamedziť len doprave voľný vstup do areálu, plochy zelene koncipovať ako miesta komunikácie, diskusií, stretávania sa, plochy doplniť o mobiliár apod.
- objekty komerčnej vybavenosti, teda obchodné centrá, obchodné ulice, štvrte apod.:
- plochy zelene budú mať min. 15%- podiel z areálu centra, priemerný podiel zelene na plochu zelene bude min. 60%
- prevádzková funkcia - plochy zhromažďovania sa a rozptylu, nástup do objektov veľkorysejši, doplnený o vzrastú zeleň v celom areáli, nie len pri vstupe, stromy sadiť vzrastlé do otvorov min. 2,5x2,5 m (možnosť k stromom uložiť mreže či platne umožňujúce pretekanie vody), korunka stromov bude založená vo výške min. 3 m.
- mikroklimatická - parkoviská so vzrastlou zeleňou v pomere 1:5 (1 strom/5 parkovacích miest), zeleň vyrovnáva teplotné rozdiely a zabraňuje nadmernému prehrievaniu áut apod.
- najmä na nových objektoch uplatniť „zelenú architektúru“ v podobe strešných a vertikálnych záhrad
- pri nových objektoch - podiel zelene na exteriérových plochách - min. 30%
- pri nových objektoch - podiel vzrastlej zelene na plochách zelene - min. 70%
- uplatniť i dreviny s výškou nad 10 m – v závislosti od priestorových pomerov

Funkcie prípustné

- na podporu ekologickej stability a mikroklimatickej pohody uplatniť prioritne zeleň vzrastlú, druhy domáce, pestované v okrasných škôlkach
- na podporu hygienickej funkcie uplatniť zeleň odolnú na posypové soli a zaťažené prostredie, najmä stromy veľkokorunné, listnaté,
- zeleň uplatniť i pri komunikačných ťahoch, peších ťahoch a cyklistických trasách, ktoré vedú cez areály, vytvoriť zo stromov min. jednostrannú alej, ak to priestorové možnosti dovoľujú, povrchy komunikačnej siete riešiť vsiakavé
- zeleňou eliminovať náveterné zóny a miesta prehrievané
- zeleň spevnených plôch, parkovísk a zariadení hromadného parkovania, počítať 1 strom na 5 parkovacích miest
- uplatniť zeleň popínavú, strešnú, vertikálne záhrady, plošné prvky, bodové prvky i líniové prvky, riešiť prestupovanie zelene z exteriéru do interiéru, z rastlého terénu na objekty apod.
- riešiť zadržiavanie vody zo striech a spevnených plôch v terénnych depresiách, spevnené plochy spádovať k plochám zelene, eliminovať obrubníky, ktoré by bránili odtoku vody, prípadne použiť obrubníky, ktoré odtok umožnia
- používanie ihličnatých drevín a nápadných cudzokrajných drevín max. do 10%
- parkovanie užívateľov zariadení občianskej vybavenosti a služieb musí byť riešené v rámci pozemku ich prevádzkovateľa

PF – polyfunkčné zóny, polyfunkčná kostra mesta

Základná charakteristika:

Cieľom zelene je dosiahnuť vyváženosť medzi zastavaným a nezastavaným územím, preto index zelene v celej zóne vrátane záhrad by mal byť na úrovni 0,4-0,5. Územie integruje rôzne funkcie do jednej zóny, napr. bývanie, vybavenosť a šport s rekreáciou. Pre tieto zóny platí isté špecifikum, prevládajúca funkcia do značnej miery ovplyvňuje život danej zóny. Zeleň tvorí doplnkovú funkciu, avšak tiež s rôznou funkciou a hmotovo-priestorovým priemetom vegetačných prvkov. Pritom funkcia zelene i jej rozsah sa odvíja od dominantnej

funkcie zóny a objektov. Z hľadiska zelene si takéto zóny vyžadujú individuálny prístup k tvorbe zelených plôch, funkcia zelene bude rovnako kombinovaná, ako funkcia objektov. Avšak i v týchto zónach by mala byť zastúpenie zeleň verejná parková s dostupnosťou do 300 m. Individuálny prístup ku každej ploche zelene je podmienkou dobrého funkčného riešenia zelene, projekty v týchto zónach by mali byť pripravované v spolupráci s krajinnými architektmi. Jedná sa najmä o zóny nové, resp. o zóny, ktoré budú postupne prebudované.

Funkcie základné

- plánovanie – každá zóna musí byť riešená i s plochami zelene, a to v stupni ÚPD, UAAŠ, UKŠ, ale i projektových dokumentácií od DUR po RP
- v celej zóne vždy riešiť parkoviská i chodníky pre peších či cyklistické trasy tak, aby povrchy tejto komunikačnej siete boli vsiakavé
- verejná zeleň plošná – môže sa jednať o plochy s nárokom na kvalitný dizajn - parky, drobné parkové úpravy, ale i o ekologické a mikroklimatické plochy podporujúce kvalitu prostredia, ekostabilitu i hygienu prostredia. Podiel verejnej zelene parkovej a parkovo upravenej bude na úrovni 8-14 m²/obyvateľa zóny, ak táto zóna má menej kvalitné krajinné zázemie a nachádza v poľnohospodárskej pôdy, prípadne podiel bude 6-8 m² parkových plôch v prípade, že zóna má kvalitné krajinné zázemie. Podiel vegetačných plôch v parkoch bude min. 80%, zvyšná časť bude pripadať na komunikačný systém a na osadenie rôznych objektov, priemiet stromov na plochy zelene bude min. 60%, dostupnosť parkových plôch s výmerou nad 0,5 -2 ha bude min. 300 m. U parkov, ktorých výmera je 2-5 ha bude dostupnosť 500 m a u väčších parkov bude dostupnosť parkových plôch 1000 m. Takto bude vytvorený systém, ktorý podporí ochladzovanie územia počas letných horúčav. U týchto parkových plôch je vhodné vytvárať zároveň mikrodepresie, prípadne malé vodné plochy, tým sa zvýši retenčná schopnosť územia.
- verejná zeleň líniová – uplatnená v uličných parteroch, prípadne ako sprievodná zeleň tokov, komunikácií, peších ťahov, cyklistických trás a pod. Zeleň bude tvoriť aleje alebo stromoradia, uličné pásy zelene budú o šírke min. 2,5 m, pričom nebudú v týchto pásoch trasované inžinierske siete. Vysádzané budú stromy alejové, tzn. nasadenie korunky vo výške min. 3 m., aby dopravné prostriedky stromy nepoškodzovali.
- časť zóny s funkciou bývania - podiel plôch zelene v rámci vnútroblokov bude min. 8-12 m²/obyvateľa v zóne s BD nad 4 poschodia a 10-16 m²/obyvateľa v zónach s BD do 4 podlaží. Podiel plôch zelene však bude min. 40%, priemiet korún na plochy zelene na úrovni min. 50%, kostru budú vytvárať stromy vzrastlé, veľkokorunné a je potrebné pre ne počítať s priestorom pri plánovaní zón
- ak budú v polyfunkčnej zóne objekty vybavenosti, tak podiel zelene a jej kompozičné riešenie bude ovplyvnené týmito objektmi. Pri vybavenosti nekomerčnej (školy, administratíva, zdravotníctvo, kultúra) bude index zelene v exteriéri min. 40%, pri vybavenosti komerčnej (obchodné centrá, reštauračné zariadenia apod.) bude výmera zelene min. 30%. MŠ budú mať min. výmeru zelene 500 m², pri ZŠ treba počítať s výmerou 25 m²/žiaka. Univerzitné areály by mali mať park o výmere min. 5 ha a disponovať plochami zelene vrátane športových areálov v prepočte 60 m²/študenta.
- zdravotnícke zariadenia v polyfunkčnej zóne koncipovať tak, aby na 1 lôžko mali nemocnice zeleň na úrovni 80-130 m². Tak vzniknú funkčné nemocničné parky a pri priemete korún na plochy zelene 60% budú tieto parky kvalitnými mikroklimatickými plochami.
- Ak v zóne budú i areály výroby, priemyslu, skladov, potom bude podiel zelene min. 20%-ný. Rekreačno-športové areály budú mať podiel zelene min. 40%, pričom priemiet

korún stromov na plochu bude 60%. Do plôch zelene sa nezapočíta futbalový trávnik, ale majú sa na mysli plochy zelene mimo plôch pre konkrétny šport.

Funkcie prípustné

- v uliciach bulvárneho typu riešiť alej po oboch stranách bulváru a v miestach, kde to dovoľujú priestorové možnosti, uvažovať s jednoradovou alejou uprostred uličného traktu
- zeleň spevnených plôch, parkovísk a zariadení hromadného parkovania riešiť formou bodovej, resp. líniovej stromovej zelene v pomere 1:5 (1 strom na 5 parkovacích miest)
- v architektúre garážových domov, na objektoch hromadných parkovacích objektov použiť princípy zelenej architektúry“ v zmysle zapojenia vegetačných prvkov do architektonického diela
- na objekty s rovnou strechovou inštalovať strešnú záhradu
- vytvoriť zeleň verejnú i nad podzemnými objektmi (napr. garáže), pričom zemný násyp musí zodpovedať funkcii zelene „na streche“. Vrstva zeminy bude min. 0,8 m, aby sa dali využiť rôzne druhy rastlinného materiálu.
- zeleň malých ihrísk pre neorganizovaný šport
- doplnkové formy vybavenosti verejných priestranstiev podporujúce polyfunkčnosť verejných priestorov nenarúšajúce ŽP
- zeleň pri objektoch občianskej vybavenosti a polyfunkčných objektoch riešiť o min. výmere 200 m², ak sa nejedná o tesnú zástavbu
- dreviny geograficky nepôvodné a ihličnaté používať max. do 20%
- plochy zelene doplniť o vybavenosť umožňujúcu spoločenské kontakty
- zeleň riešiť ako súčasť stavieb, prípadne i samostatnou projektovou dokumentáciou

ŠR – plochy zariadení športu, rekreácie a zotavenia

Základná charakteristika:

Územie bloku slúži pre športové, rekreačné aktivity a rozvoj cestovného ruchu.

Funkcie základné

- zeleň podporujúca športovo-rekreačnú funkciu areálu, prvky vybavenosti areálu, dopĺňajúca športové aktivity
- funkcia najmä hygienická a mikroklimatická – tlmenie prúdenia vetrov, tlmenie teplotných rozdielov a podpora relatívnej vzdušnej vlhkosti, po obvode je potrebné uplatniť dreviny vysoké a veľkodorunné v kompaktnej línii
- funkcia hygienická - eliminácia prenášaných tuhých znečisťujúcich látok (emisii a imisii) v ovzduší, na to použiť dreviny listnaté, opadavé, domáce
- izolačná – pohľadová bariéra, vytvorenie „zelenej kulisy“ okolo areálu, k tomu je potrebné vytvoriť trojetážový, kompaktný porast
- podiel zelene v areáli bude na úrovni min. 40 % (mimo zatrávnených športových plôch)
- podiel vysokých stromov na plochách zelene bude min. 50% , prioritu má kompaktná výsadba po obvode areálu
- Na plochách s rekreačnou funkciou sa odporúča podiel zelene na úrovni 60% a priemerný podiel stromov na plochy zelene na úrovni 60%.
- na plochách podporujúcich i zotavenie sa odporúča podiel zelene až 70% a podiel stromov min. 60%, druhové zloženie môže byť pestrejšie, plochy zelene budú podporené i drobnou vybavenosťou, napr. mobiliárom

Funkcie prípustné

- po obvode zriadiť viacrakovú protiveternú bariéru, výška stromov nad 10 m

- športoviská pre aktívnych športovcov: zriadiť ihriskové plochy podľa súťažných parametrov
- športoviská pre rekreačný šport: možnosť doplnkových aktivít typu nových športov, adrenalínových športov, nových športových disciplín
- funkcia spoločenská – možnosť rodinného športovania, organizovaný šport pre rôzne vekové skupiny, potreba vytvorenia i oddychových miest
- možnosť využitia rekreačno-športových areálov pre organizovanie kultúrno-spoločenských aktivít masového typu na vyhradených plochách
- atypické a multifunkčné športové ihriská, vodné plochy a kúpaliská, rekreačné plochy
- motokrosovú, cyklokrosovú priestory, trialové plochy, dostihové plochy, podporené vybavenosťou a plochami rekreačnej zelene - na tieto športy využiť plochy neutržiavané, ruderalizované
- zeleň architektonickú s hygienickou a dekoratívnou funkciou uplatniť v architektúre garážových domov, na objektoch hromadných parkovacích objektov – vytvoriť strešné záhrady a vertikálne záhrady (popínavé dreviny)
- rekreačné zariadenia doplniť detskými ihriskami, a využívať atypické prvky pri tvorbe detských ihrísk, tvoriť ich tematické v súvislosti s miestom osadenia
- zeleň ubytovacích a stravovacích zariadení bude mať min. výmeru 200 m², riešiť ju prioritne ako zeleň dekoratívnu, druhovo pestrejšiu, farebne rozmanitú, dreviny a rastliny cudzokrajné obmedziť na max. 10%
- zeleň kúpalísk musí byť budovaná, resp. zachovaná na rozlohe minimálne 5000 m²
- zeleň kultúrno-športových, ubytovacích a stravovacích zariadení musí byť budovaná, resp. zachovaná minimálne na výmere 200 m² na jeden objekt
- zeleň rekreačných areálov: min. 50 m²/rekreanta, priemerný podiel korún na plochu zelene bude min. 60%
- v športových areáloch zriadiť parkoviská a komunikačnú sieť so vsiakavým povrchom,
- zeleň spevnených plôch, parkovísk a zariadení hromadného parkovania riešiť formou bodovej, resp. líniovej stromovej zelene, na 5 parkovacích miest počítať min. 1 strom
- k dopravným zariadeniam použiť stromy veľkokorunné, alejového typu s korunkou nasadenou vo výške min. 3m, sprievodná zeleň komunikácií, peších ťahov, cyklistických trás prioritne s mikroklimatickou funkciou, dreviny sadiť tak, aby koruny stromov vytvárali tieň nad komunikáciami
- zeleň ulíc, uličných priestorov vedúcich v rámci bloku a športovo-rekreačných, kultúrnych areálov k jednotlivým zariadeniam doplniť minimálne o jednostrannú alej
- dreviny geograficky nepôvodné a ihličnaté používať len v tesnej blízkosti objektov a zariadení, ich podiel bude max. do 10%
- nové športovo-rekreačné plochy riešiť na základe UAS a následnej projektovej dokumentácie

PV – plochy výrobných areálov, skladov, priemyslu, služieb a zariadení výrobnobslužnej podnikateľskej zóny (VPZ)

Základná charakteristika:

Územie bloku slúži pre podnikateľskú činnosť mestotvorného charakteru v sekundárnom sektore. Zeleň plní len doplnkovú funkciu.

Funkcie základné

- podiel plôch zelene v areáloch bude 20-30%, priemerný podiel korún stromov na plochy zelene bude 80%, vhodné je využívať tiež osadenie stromov do spevnených plôch

- parkovo upravená vyhradená zeleň areálová bude riešená pri administratívnych budovách pred vstupom do areálu,
- zeleň bude komponovaná prioritne po obvode areálu, pričom bude vytvárať pohľadovú i hygienickú bariéru
- po obvode areálu budú také prevádzky, ktorých hladina hluk nepresiahne cez deň 60 dB a v noci 40 dB, v opačnom prípade budú tieto prevádzky tlmené líniovou výsadbou zelene po obvode areálu ako zeleň líniového charakteru bude vybudovaná prioritne ako protihluková bariéra o šírke 10 m.
- vnútroareálová zeleň bude mať líniový charakter – obvode, plošný charakter – pri vstupe a pri administratívnych objektoch a bodový priemet v rámci areálu ako jednotlivé stromy resp. skupiny menších stromov
- zeleň spevnených plôch, parkovísk a zariadení hromadného parkovania riešiť formou bodovej, resp. líniovej stromovej zelene, parkoviská budú so vsiakavým povrchom, doplnené budú o stromy v pomere 1:5 (1 strom na 5 parkovacích miest), pričom plocha pre stromy bude mať priemer min. 2 m, bude k nej privedený zavlažovací systém, stromy budú alejového typu (výška založenia korunky min. 3 m)
- na výrobných, skladových i administratívnych objektoch sa uplatní princíp „zelenej architektúry“, to znamená budovanie strešných a vertikálnych záhrad, umiestnenie zelene priamo v architektúre objektu. Zeleň architektonická s hygienickou a dekoratívnou funkciou bude prioritne uplatnená v architektúre garážových domov, na objektoch hromadných parkovacích objektov.

Funkcie prípustné

- zeleň vnútroareálových komunikácií riešiť ako minimálne o jednostrannú alej
- dekoratívna funkcia v rámci nástupných priestorov do areálov výroby a služieb,
- podpora imidžu príslušných firiem prostredníctvom originálne riešených plôch zelene
- malé športovo-rekreačné plochy pre neorganizovaný pohyb v rámci areálov, verejnosti neprístupné plochy
- areálová zeleň parkovo upravená plošná a líniová bude v nových areáloch budovaná v rozsahu min. 30% plôch areálu, v existujúcich areáloch min. 20%
- funkcia zelene po obvode areálov bude izolačná i mikroklimatická
- pri doplnkových sociálnych, kultúrnych, zdravotníckych a športových zariadeniach riešiť zeleň ako doplnkovú na výmere minimálne 200 m²
- na obvode areálov používať len dreviny geograficky pôvodné, v blízkosti objektov a zariadení používať dreviny geograficky nepôvodné a ihličnaté max. do 10%, najmä dreviny listnaté sú do zaťaženého územia vhodnejšie, v areáloch v kontakte s krajinou nepoužívať geograficky nepôvodné druhy drevín

10.2. Z – plochy zelene v zastavanom území mesta (v urbánnom prostredí)

Z1 – Rekreačné lesy a lesy intenzívne využívané

Základná charakteristika:

Územie slúži pre rekreáciu, turizmus ale i produkciu - v lesoch sa uplatňuje i LHP (lesný hospodársky plán), hospodárenia v rekreačných lesoch bude prebierkovým spôsobom.

Funkcie základné:

- funkcia hospodársko-produkčná - zeleň lesného charakteru určené na postupnú výmenu, ťažba bude prebiehať prebierkovým spôsobom

- funkcia rekreačná – lesy osobitného určenia, zeleň lesného charakteru určená na športovo-rekreačné aktivity i oddych, odstraňovanie drevín nebude za účelom hospodárskeho zisku, ale z dôvodu prevádzkovej bezpečnosti, jedná sa o plochy, kde dochádza k sústredeniu sa turistov, obyvateľov
- lesné porasty verejnosti prístupné bez obmedzenia, neorganizovaný pohyb, neobmedzený pohyb, pohyb prioritne po rekreačných chodníkoch, turistických trasách
- funkcia rekreačná podporená objektmi vybavenosti ako sú prevádzkové objekty zabezpečujúce služby, občerstvenie, drobné prvky vybavenosti ako je mobiliár, prvky pre deti apod.
- výmera rekreačných plôch s vybavenosťou je min. 50 m²/obyvateľa, rekreačné lesy s výmerou nad 150 m²/obyvateľa
- vzrastlá zeleň s plošným priemetom korún 90% - funkcia ekostabilizačná, mikroklimatická
- líniová zeleň alejového typu okolo komunikácií, peších a turistických trás, bežeckých trás, cyklistických a jazdeckých trás
- porasty prirodzeného charakteru ako je sprievodná zeleň tokov

Funkcie prípustné

- zeleň úžitková najmä pri individuálnych rekreačných objektoch
- funkcia edukačná – doplnenie plôch koncentrácie obyvateľov o ukážky druhov dreva, o informačné tabule, náučné chodníky, informácie o ekosystémoch i o spôsobe ťažby dreva a jeho využívania apod.
- zeleň zariadení technického vybavenia v uzlových bodoch s funkciou prioritne izolačnou, ktorá bude tvoriť bariéru na technické zariadenia
- zeleň spevnených plôch, parkovísk a zariadení len pre účely obsluhy rekreačných areálov, parkoviská budú doplnené o stromy s vysoko nasadenou korunkou
- povrchy parkovísk, komunikácií, chodníkov budú mať vsiakavé povrchy
- na výsadby používať len dreviny domáce, v súlade s LHP
- vybavenosť riešim max. na plochy 2% rekreačných lesov
- každý investičný zámer overiť overovacou urbanisticko-krajinárskou štúdiu
- maximálna populačná záťaž v rekreačnej oblasti je 20 osôb/ha, tj. 500 m²/1 osobu. Pri prekročení tohto počtu je potrebné návštevnosť v rekreačnej zóne regulovať a rekreantov smerovať do iných rekreačných lokalít.
- ochranné pásmo lesov a lesoparkov po ich obvode – 25 m, v tomto ochrannom pásme nie je možné osadiť objekty na bývanie, výrobu, služby jednak z dôvodu ochrany lesov a lesoparkov pred negatívnymi vplyvmi, jednak z dôvodu ochrany vlastných objektov pred verými polomami
- parkovanie návštevníkov bude sústredné do vybraných lokalít, zeleň parkovísk, spevnených plôch na úrovni terénu riešiť formou bodovej, resp. líniovej stromovej zelene
- parkovo upravené plochy pri objektoch občianskej vybavenosti riešiť minimálne na výmere 500 m²
- pre stromy vo veku nad 100 rokov zabezpečiť osobitnú ochranu
- Plochy so sústrednými prvkami vybavenosti riešiť bezbariérovou

Nepřípustné funkcie

- podiel spevnených plôch a inak zastavaných plôch nad 5% výmery rekreačných lesov
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel pre určené účely
- výsadbu drevín geograficky nepôvodných, cudzokrajných

- výstavba objektov na bývanie, výrobu, sklady väčšieho rozsahu

Z 02 – Parky

Základná charakteristika:

Územie slúži pre budovanie verejnej zelene parkovo upravenej s výmerou nad 0,5 ha. Parková úprava spočíva v zámerne navrhnutej kompozícii, ktorá v sebe nesie istú filozofiu tvorby diela. Výsledkom je autorské krajinnno-architektonické dielo ako prejav kultúrnosti a tvorivosti autorov i investorov. Iné funkcie na ploche sú funkciami doplnkovými.

Funkcie základné:

- výmera parkovej zelene bude 6-8 m²/obyvateľ'a
- zeleň verejná, verejnosti prístupná bez obmedzenia, parkovo upravená, min. výmera 0,5 ha
- funkcia relaxačno-oddychová, podiel plôch zelene min. 80%
- zastúpenie vzrastlej zelene, priemet stromov na plochu zelene min. 60 %
- zeleň doplnená o prvky drobnej architektúry, mobiliár, vybavenosť – funkcia pobytová, komunikačná
- zeleň doplnená o komunikačnú sieť, chodníky, cyklotrasy, parkoviská v mieste nástupu do praku – vsiakavé povrchy, sklon spevnených plôch k plochám zelene
- zeleň doplnená o umelecké diela - funkcia sociálno-spoločenská
- druhová skladba bude pestrejšia, avšak dreviny cudzokrajné budú mať podiel max. 30%, kostrové (dlhoveké) dreviny budú tvoriť min. 40% vybraných druhov drevín
- parky tvoriť s filozofickým zámerom a na konkrétnu tému, aby získali vlastnú identitu,

Funkcie prípustné

- verejná zeleň líniového charakteru - zeleň prístupových komunikácií, peších ťahov, cyklistických trás, jazdeckých trás, turistických trás, zastávok MHD apod.
- malé edukačné plochy – využitie úžitkových druhov rastlín a drevín (ovocné druhy, vinič, medonosné rastliny apod.)
- zeleň malých prírodných športových ihrísk pre neorganizovaný pohyb – funkcia mikroklimatická
- zeleň detských ihrísk pre rôzne kategórie detí – funkcia mikroklimatická, osadenie stromov nad detské ihrisko najmú pre deti do 4 rokov
- zeleň objektov občianskej vybavenosti o výmere min. 500 m² pre jeden objekt
- podiel plôch zastavaných a spevnených max. 20%
- zeleň spevnených plôch, parkovísk a zariadení parkovania len pre účely obsluhy rekreačných areálov
- obslužné komunikácie pre údržbu priestoru v nevyhnutnom rozsahu
- optimálne populačné zaťaženie parkov je 50 osôb / ha, tj. 200 m²/osobu. Pri prekročení tohto zaťaženia je potrebné regulovať návštevnosť predmetného rekreačného územia
- ochranné pásmo nových parkov po ich obvode – 25 m, v tomto ochrannom pásme nie je možné osadiť objekty na bývanie, výrobu, služby jednak z dôvodu ochrany parkov pred negatívnymi vplyvmi, jednak z dôvodu ochrany vlastných objektov pred verými polomami
- parkovanie návštevníkov musí byť riešené mimo plôch parkov (na prilahlých plochách, v nástupných bodoch)
- zeleň parkovísk riešiť stromami alejového typu (založenie korunky vo výške min. 3 m), pomer 1:5 (na jeden strom 5 parkovacích miest)
- pre stromy vo veku nad 100 rokov zabezpečiť osobitnú ochranu a ošetrovanie certifikovaným arboristom

- dreviny geograficky nepôvodné a ihličnaté používať max. do 20%.
- plochy s prvkami vybavenosti riešiť bezbariérovú
- pre kompozičné a funkčné riešenie nových parkov je potrebné spracovať urbanisticko-architektonickú štúdiu na overenie investičných zámerov na danom území a následne spracovať projektovú dokumentáciu, dokumentáciu spracuje autorizovaný krajinný architekt v spolupráci s ďalšími profesiami
- pre rekonštrukciu, revitalizáciu či adaptáciu existujúcich parkov spracovať projektovú dokumentáciu

Nepripustné funkcie

- podiel spevnených plôch a inak zastavaných plôch nad 20% výmery parku
- zastavanosť parkov budovami občianskej vybavenosti nad 10 % plochy parku
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel pre určené účely
- výstavba parkovísk a dopravných zariadení, objektov na výrobu a bývanie
- výsadbu drevín geograficky nepôvodných, cudzokrajných

Z 03 – Drobné parkovo upravené plochy**Základná charakteristika:**

Územie pre budovanie verejnej zelene parkovo upravenej s výmerou pod 0,5 ha. Plochy sú dekoratívne, druhovo pestré, komponované zväčša k určitému objektu, alebo dekorujú istý priestor. Ich výmera na 1 obyvateľa nie je limitovaná. Iné funkcie na ploche majú doplnkový charakter.

Funkcie základné:

- zeleň verejná, verejnosti prístupná bez obmedzenia, parkovo upravená
- zeleň s funkciou oddychovou, relaxačnou a kultúrno-spoločenskou,
- zeleň doplnená o mobiliár, umelecké diela a o iné prvky drobnej architektúry
- plocha zelene s vegetačným krytom min. 60%
- pokrývnosť plochy korunami stromov min. 40 %

Funkcie prípustné

- trasa komunikácií, peších trás, cyklistických trás
- zeleň malých prírodných športových ihrísk pre neorganizovaný pohyb
- zeleň detských ihrísk pre deti predškolského veku
- nevyhnutné zariadenia technického vybavenia územia
- zeleň spevnených plôch, parkovísk a pod. so vsiakavým povrchom
- parkovo upravené plochy pri objektoch občianskej vybavenosti riešiť minimálne na výmere 200 m² pre každý objekt
- pre stromy vo veku nad 100 rokov zabezpečiť osobitnú ochranu a ošetrovanie špeciálnou profesiou – arborista
- u týchto plôch je vhodná väčšia druhová pestrosť s dôrazom na kvetinové výsadby
- dreviny geograficky nepôvodné a ihličnaté používať max. do 20%, v historickom jadre nebudú používané cudzokrajné a ihličnaté dreviny

Nepripustné funkcie

- podiel spevnených plôch a inak zastavaných plôch nad 20% výmery parku
- zastavanosť parkov budovami občianskej vybavenosti nad 10 % plochy parku
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných parciel pre určené účely

- výstavba parkovísk a dopravných zariadení, objektov na výrobu a bývanie
- výsadbu drevín geograficky nepôvodných, cudzokrajných

Z 04 – Plochy cintorínov

Základná charakteristika:

Cintoríny v súčasnosti stratili charakter zelených plôch, preto metodiky ani nehovoria o potrebe zelene, ale staršie metodiky uvádzajú 4 m²/obyvateľa. Cintorín by mal byť koncipovaný tak, aby pozostalí mali možnosť výberu osadenia hrobu – sektor hrobového poľa s vegetačným krytom, s kamenným krytom, alebo možnosť vybudovania rodinnej hrobky, či uloženie urny do kolumbária, rozptylový sektor apod.

- Evanjelický cintorín – je to plocha, z ktorej je silne zdevastovaná, avšak sú z nej krásne výhľady na mesto. Vhodné je z tejto plochy vytvoriť „spomienkový park“, venovaný osobnostiam, ktoré tu boli pochované, alebo i informáciám o evanjelickej cirkvi, park tvoriť s touto cirkvou, vytvoriť opäť jeden tematický park. Na spoluprácu prizvať krajinného architekta, riešiť najskôr štúdiu a následne projekty. Zvážiť všetky vzťahy – i blízkosť parku za Sladovňou a ich prepojenie, ale tiež prepojenie so židovským cintorínom a s ďalšími plochami. Výhľady smerom na mesto uvoľniť, časť smerom k Furči môžu byť intenzívnejšie vysadené.
- Židovský cintorín – vytvoriť so židovskou obcou pietny priestor, ktorý by však plnil i funkciu priechodného parku a bol napojený na prilahlé plochy zelene. Výhľady z tejto plochy sú na sídlisko Kuzmányho. Garáže pri židovskom cintoríne znehodnocujú priestor, preto je vhodné ich odstrániť a vybudovať v rámci sídliska garážový či parkovací dom. Židovský cintorín upraviť na základe štúdie v spolupráci s krajinným architektom.

Funkcie základné:

- zeleň špeciálna pietneho charakteru, prístupná verejnosti v určitom obmedzenom režime
- v rámci cintorína zeleň centrálnej zóny cintorína plošného charakteru - funkcia meditačná, komunikačná, dekoratívna, min. 500 m², centrálnu plochu cintorínov doplniť o prvky drobnej architektúry, umelecké prvky, miesta oddychu a komunikácie
- zeleň doplnená o infotabule, umelecké diela, mobiliár, vodné prvky, technickú infraštruktúru, komunikačnú sieť vnútroplošnú apod.
- plocha zelene s vegetačným krytom min. 40%
- priemet korún stromov min. 40 %,
- líniová zeleň alejového typu –zeleň vnútroplošných komunikácií
- bodové prvky – stromy medzi hrobovými poľami
- ochranné pásmo okolo cintorína 50 m využiť na tvorbu obvodovej zelene

Funkcie prístupné

- parkovo upravené plochy s funkciou subcentra v rámci cintorínov vymedziť min. 200 m², subcentrá doplniť o mobiliár a miesta oddychu a komunikácie
- líniová zeleň alejového typu – zeleň prístupových komunikácií, peších ťahov, cyklistických trás, aleje budú nadväzovať na mimoareálovú zeleň, tiež aleje
- vstupný priestor do cintorína riešiť skľudňujúco, plocha bude mať pietny charakter
- pri vstupe poskytnúť tiež možnosť vypožičania náradia pre úpravu hrobov, možnosť získať dôležité informácie na informačných tabuliach, prípade vyhradiť priestor pre prezentáciu rôznych úprav hrobových miest apod.
- zakladanie cintorínov riešiť projektovou dokumentáciou, v nej jasne definovať kompozíciu, dominantné prvky, vzťahy, väzby, tiež navrhnúť hrobové polia rozčlenené podľa spôsobu pochovávania (urnový háj, kolumbárium, rozptylová lúka, zatrávené

hrobové polia, rodinné hrobky, ...), dôrazne riešiť i prvky drobnej architektúry (vodné zdroje, verejné osvetlenie, miesta zberu odpadu apod.) a tiež nevyhnutné zariadenia technického vybavenia územia, služieb a predaja

- zeleň spevnených plôch a parkovísk riešiť so vsakovacím povrchom, parkoviská doplniť o stromy v pomere 1:5 (1 strom veľkokorunný na 5 parkovacích miest), sklon spevnených plôch smerovať k plochám zelene, parkovanie návštevníkov musí byť riešené mimo plôch hrobových polí a bude od nich odizolované
- obslužné komunikácie pre údržbu priestoru v nevyhnutnom rozsahu, technické zázemie odčleniť izolačnou zeleňou
- ošetrovať v 3-ročných intervaloch stromy nad 80 rokov
- pre stromy vo veku nad 100 rokov zabezpečiť osobitnú ochranu
- pri vstupe prezentovať prevádzkový poriadok cintorína
- cintorín môže byť oplotený alebo i bez oplotenia, avšak v tom prípade musí byť jasne plocha definovaná živým plotom, pietnu atmosféru podporiť mohutnou obvodovou výsadbou drevín, ideálne v troch etážach, tým sa eliminujú rušivé vplyvy okolia (hluk, smog, priehľady na uličné či obytné plochy)
- stromy vo veku nad 100 rokov špeciálne chrániť a ošetrovať, ošetrovanie zveriť certifikovaným arboristom, zamedziť orezy týchto stromov iným osobám
- každoročne na ošetrovanie stromov počítať v rozpočte s dostatočnou sumou, prioritne ošetriť aleje na ulici Moyzesovej a na mestskom cintoríne, na cintoríne Rozália, na Kalvárii, v nemocničnom areáli na Rastislavovej ulici a v starom meste
- dreviny geograficky nepôvodné a ihličnaté používať max. do 20%
- cintorín židovský riešiť v spolupráci so židovskou obcou ako pietny a priechodný park
- takmer zaniknutý evanjelický cintorín riešiť ako spomienkový park v spolupráci s evanjelickou cirkvou, zachovať výhľady na mesto

Nepripustné funkcie

- zákaz používania umelých trávnikových kobercov
- obmedziť používanie umelých kvetov

Z 05 – zeleň komunikácií a železníc

Základná charakteristika:

Územie slúži pre budovanie plôch sprievodnej zelene dopravných koridorov. Mesto by malo disponovať jedným stromom na 1 obyvateľa na verejných plochách. Aleje okolo komunikácií by mali byť súčasťou týchto nápočtov.

Funkcie základné:

- rešpektovať ochranné pásma komunikácií mimo zastavané územie
- rýchlostnú komunikáciu i železničné trate preklenúť ekoduktami, ktorých šírka bude min. 30-50 m, a budú polyfunkčné, cez ekodukty môže byť trasovaný chodník pre peších či cyklistická trasa
- železničné koľajisko je potrebné odstrániť, pretože tvorí silnú bariéru v rozvoji mesta, naje ho mieste vybudovať nové plochy zelene a polyfunkčné plochy
- staré a nevyužívané koľaje využiť na budovanie nových trás, prípadne ich využiť na formovanie líniovej zelene
- vyzdvihnúť historické železničné trate, technické objekty a železničné staničky chrániť pred poškodením a devastáciou, chrániť ich ako pamätihodnosti
- vyzdvihnúť historické cesty, prezentovať historické cesty a obnoviť ich tam, kde je to možné, pri cestách uplatniť informačné tabule pre chodcov o udalostiach pri cestách
- chrániť aleje vo veku nad 80 rokov min. legislatívou na úrovni mesta

- spracovať pre aleje inventarizáciu drevín a hodnotenie ich zdravotného stavu a podľa výsledkov plánovať údržbu drevín
- aleje ošetrovať v pravidelných cca 5-ročných intervaloch
- stromom vytvoriť i kvalitné pôdne podmienky, a to rekultiváciou pôdy, doplnením humusu do pôdy, vyhnojením, apod.
- aleje zakladať zo stromov špeciálne pre tento účel pestovaných, alejové stromy majú korunku založenú vo výške min. 3 m
- dreviny vyberať podľa priestorových možností
- dreviny sadiť do pásov o šírke min. 2 m, v zelených pásoch neukladať inžinierske siete
- stromy vysadené bodovo do otvorov v spevnenej ploche sadiť vzrastlé, otvory min. 2x2 m, plochy pre stromy chrániť mrežou alebo platňou,
- spevnené plochy spádovať k plochám zelene a ku stromom
- do alejí vyberať stromy odolné na posypové soli
- pre stromy v dlažbe zabezpečiť závlahový systém

Funkcie prípustné

- druhy do alejí voliť v súlade s významom cesty
- úzke uličné priestory – využívať dreviny ovocné (okrasné ovocné), alebo pyramidálne so stĺpovitým rastom, prípadne malokorunné druhy a kultivary
- pri dostatočných priestorových podmienkach budovať aleje z veľkokorunných základných druhov drevín, funkcia aleje je mikroklimatická, hygienická, estetická, ale i bariérová, keďže môže eliminovať tzv. vizuálne impakty
- alej môže podporiť vhodné priehľady a pohľady, vyzdvihnúť urbanistické dominanty, pamiatky, pamätihodnosti – uvoľnenie historických objektov v pohľadoch, uvoľnenie priehľadov na historickú panorámu mesta apod.
- podporiť výsadbami stromov príslušné pešie komunikácie a cyklotrasy, prípadne jazdecké trasy apod.
- zeleňou podporiť doplnkové zariadenia dopravy a dopravných služieb (ČS PHM a pod.), a to v min. ploche 200 m²
- pri výstavbe objektov hromadných odstavných parkovacích domov a garážových domov využiť princípy „zelenej architektúry“ v zmysle využitia vegetačných prvkov na tvorbu strešných a vertikálnych záhrad
- parkoviská a spevnené plochy doplniť o stromy, a to v pomere 1:5 – 1 strom na 5 parkovacích miest
- pri výsadbe rešpektovať ochranné pásma inžinierskych sietí, ale i pri kladení inžinierskych sietí rešpektovať ochranné pásmo stromu 2,5 m od bázy stromu.
- odporúčanie: do rýh, kde sa ukladajú inžinierske siete, vkladať protikoreňovú fóliu, tým sa neskôr chráni ako strom, tak i sieť, výmena siete je bezproblémová pre stromy
- vzrastlé stromy nesadiť nad siete
- cestnú sieť v krajine podporiť novými výsadbami stromov, prípadne medzernaté aleje doplniť o nové stromy, cesty II. a III. triedy doplniť o aleje z ovocných stromov v súlade s historickou pravdou, tým sa z časti obnoví tradičná štruktúra krajiny
- železničnú sieť podporiť novými výsadbami stromov, vysadiť vegetačné formácie prírode blízke, kompaktné, trojetážové za ochranným pásmom železnice, vo výsadbe rešpektovať priehľady na vedutu mesta či dominantné objekty nad mestom.

Z 06 – Sprievodná zeleň vodných tokov a vodných plôch

Vodné toky sú stabilizátorom ekosystémov. Prítomnosť vegetačných prvkov pri vodnom toku poukazuje na funkčnosť ekosystému.

Funkcie základné:

- podpora biodiverzity a ekologickej stability územia
- súčasť krajinnej štruktúry, rozbitie veľkoplošných honov vodnými tokmi
- udržanie kvality životného prostredia najmä v blízkosti toku, udržanie priaznivejšej mikroklimy v blízkosti toku
- ochranná funkcia – ochrana brehov, vodnej fauny
- infiltrácia povrchovej vody do vody spodnej
- samočistiaca schopnosť vody koreňovým systém vlhkomilných rastlín a drevín
- ochrana drobných živočíchov, poskytovanie úkrytov
- útočisko pre vodné vtáctvo
- „navigačný systém“ pre vodné vtáky
- edukačná funkcia – vytváraním pozorovateľní možnosť sledovať život pri vode
- úžitková/produkčná funkcia – rybolov v nádržiach i v tokoch

Funkcie prípustné

- rybochody v miestach bariér na toku
- poldre na zadržiavanie vody v území
- ochranné hrádze pred povodňami,
- stabilizačné prvky na brehoch tokov, ochrana a stabilizácia brehov
- vybrežovanie vody v úseku bez hrádze a podpora mokradí pri toku
- opevnenie svahov tokov vegetačnými prvkami, biotechnickými opatreniami, prípadne v nutných prípadoch i technickými stabilizačnými prvkami
- renaturalizácia tokov – odstránenie regulácie
- revitalizačné opatrenia – oživenie toku napr. doplnením sprievodnej zelene, odstránenie spevnených brehov či spevneného dna koryta toku apod.
- rekreačné využívanie – zriadenie vodáckych lúk, trampských lúk, campingov apod.
- infiltrácia povrchovej vody v ochrannom pásme toku bez ochrannej hrádze sa deje prioritne na pobrežných pozemkoch, a to pri vodohospodársky významných tokoch je to 10 m od brehovej čiary, pri drobných tokoch je to 5 m od brehovej čiary. V prípade vybudovania ochrannej hrádze pri toku je to 10 m od päty hrádze. Stromy pri vodných tokoch zo zákona nemôžu rásť v toku, na pobrežných pozemkoch a ani v zátopových územiach. Ochranné pásmo toku je teda územie s bylinným povrchom. Správa vodných tokov má dokonca na jednej strane povinnosť odstraňovať brehové porasty, na strane druhej povinnosť spevňovať brehy vodných tokov a zabezpečovať ich neupravené úseky brehovými porastmi. Pre infiltráciu vody je výhodné väčšie územie, na ktorom by voda mohla vsakovať do pôdy. Z hľadiska ekologickej stability územia je výhodné väčšie infiltračné pásmo s brehovými porastmi. Je potrebné hľadať kompromis, kde sa dajú porasty vysadiť resp. ponechať, a kde je naozaj potrebné zabezpečiť prístup k toku pre údržbu vodného toku.

Z 07 – Ochranná a izolačná zeleň**Základná charakteristika**

Územie pre dosiahnutie vyššieho estetického vnímania, plochy zabraňujú nevhodným pohľadom a priehľadom, majú však i ochranné funkcie – pôdoochranná, vodoochranná, protierózna, mikroklimatická apod.

Funkcie základné

- zlepšovanie kvality životného prostredia – zachytávanie tuhých znečisťujúcich látok v ovzduší, hygienická funkcia

- estetická – zamedzenie nevhodným a nechceným pohľadom a priehľadom

Funkcie prípustná

- pôdochranná funkcia – zamedzenie veternej i vodnej erózii
- ochranné lesy a porasty – stabilizácia zosuvných území, spevnenie svahov koreňovým systémom
- mikroklimatická – pozitívny podiel na retenčnej schopnosti krajiny vodu zadržiavať i vodu v podobe vodnej pary uvoľňovať do ovzdušia

Z 08 – záhradkárske osady**Základná charakteristika:**

Územie pre aktívnu rekreáciu a poľnohospodársku produkciu v rámci samozásobovania.

Funkcie základné

- funkcia produkčná – samozásobovania zeleninou, ovocím, pestovanie okrasných druhov rastlín
- funkcia relaxačná - okrasné záhrady
- permakultúrne záhrady – funkcia experimentálna, edukačná
- komunitné záhrady – funkcia komunikačná, spoločenská, edukačná, experimentálna
- zeleň líniového charakteru - stromoradia a aleje po obvode záhradkárskych osád s funkciou izolačnou a hygienickou

Funkcie prípustné

- rešpektovať ochranné pásma inžinierskych sietí
- objekty záhradných chát a prístreškov užívateľov jednotlivých záhrad
- príslušné pešie a prístupové komunikácie so vsiakavým povrchom
- nevyhnutné zariadenia technického vybavenia územia
- podpora zelene líniového charakteru – aleje, stromoradia pri prístupových komunikáciách, cyklistických trasách, peších ťahoch vedúcich k záhradkárskym osadám
- parkovanie pre rezidentov musí byť riešené v rámci vymedzeného areálu záhradkárskej osady (pri vstupe do areálu)
- objekty chatiek a prístreškov môžu byť s podkrovím, zastavaná plocha do 50 m² na 1 záhradu a s minimálnymi nárokmi na technickú infraštruktúru.
- Vytvoriť spoločenské centrum záhradkárskej osady, centrum doplniť o mobiliár a miesta oddychu

Z 09 – Prírodné prvky a mokrade v urbánnom prostredí

Za prírodné prvky sa pokladajú plochy, ktoré vznikli prirodzenou sukcesiou či spontánnym vývojom. Za takúto plochu možno považovať mokrad' „Plúvátko“, kde dochádza k samovývoju vegetačných formácií. Je to územie zaujímavé i z hľadiska biodiverzity, a sledovania vyvíjajúceho sa ekosystému. Lokalita je podmáčaná a to z toho dôvodu, že sa tu v čase dažďov sústreďuje povrchová voda, ktorá postupne odteká alebo postupne vsakuje do pôdneho profilu.

Funkcie základné:

- podpora biodiverzity
- podpora retenčnej schopnosti krajiny (malá retenčná nádrž)
- edukačná funkcia – pozorovanie vlhkomilných druhov zvierat i rastlín

Funkcie prípustné:

- ochrana lokality, jej podpora, prezentácia
- založenie lužného lesa, parku s lužnými drevinami
- riešiť vybavenosť, prístup k mokradiam obmedziť
- po obvode riešiť parkové plochy s vybavenosťou
- podpora retenčnej schopnosti krajiny (malá retenčná nádrž)
- edukačná funkcia – pozorovanie vlhkomilných druhov zvierat i rastlín, režim nastaviť tak, aby fauna v čase párenia mala pokojné prostredie

Z 10 – Zeleň osobitného určenia (Botanická záhrada a ZOO)

Základná charakteristika:

Územie pre vedecko-výskumnú prácu a edukačné účely.

Funkcie základné:

- zbierkový význam
- výskum flóry a fauny,
- edukačná funkcia – pozorovanie vlhkomilných druhov zvierat i rastlín
- rekreačná funkcia
- zeleň intenzívneho charakteru v centrálnej časti, vyhradená, verejnosti prístupná v obmedzenom režime
- podpora sociálnych vzťahov
- zeleň extenzívneho charakteru v okrajových častiach, najmä smerom k bani
- z hľadiska systému sídelnej zelene podpora ekologickej stability, podpora systému sídelnej zelene, priaznivý vplyv na mikroklimu
- podpora retenčnej schopnosti krajiny (malá retenčná nádrž)

Funkcie prípustné:

- podpora a doplnenie zbierky druhov rastlín - riešenie doteraz nevyužitých plôch na svahoch a v okrajových častiach
- podpora biodiverzity – v okrajových častiach, pozor na invázne druhy
- podpora retenčnej schopnosti krajiny (mikrodepresie)
- edukačná funkcia – náučný chodník, informačné tabule, sprievodcovia, označenie drevín menovkami (min. názov a pôvod) ako informácia pre návštevníkov
- edukačná funkcia - využitie exteriérových plôch na prezentáciu kultúrnych rastlín počas vegetačného obdobia (zelenina, obilniny, okopaniny, olejníny, sortimenty kvitnúcich rastlín, ale i zbierka burín a pod.)
- nevyhnutné zariadenia technického vybavenia územia – odčleniť ich izolačnou zeleňou
- rekreačná funkcia - v areáli riešiť parkové plochy s vybavenosťou (drobná architektúra, herné zariadenie pre deti)
- rekreačná funkcia – dobudovať trojklimatické objekty, podporiť vybavenosť v takýchto objektoch
- úžitková funkcia - skleníky využiť na prezentáciu pestovania tropického a subtropického ovocia
- odčleniť okolitú výstavbu obytnej zóny izolačnou zeleňou, oprava a úprava oplotenia
- prehodnotenie funkčnosti niektorých zariadení, nevhodné objekty prebudovať na nové funkčné prvky (učebne, klubovne, tvorivé dielne apod.), alebo ich odstrániť a urobiť parkovú úpravu

Z 11 – Zeleň nemocničného zariadenia UN : L.Pasteura, Rastislavova ul.

Plochy zelene nemocničného areálu nesú prvky secesného slohu, kompozičné osi sú podporené alejami, centrálnym bodom je spoločenský priestor s fontánou. Plochy zelene tvoria dominantnú plochu medzi nemocničnými pavilónmi, zeleň spája všetky objekty do harmonického celku.

Funkcie základné

- podiel zelene nemocničného areálu by sa mal pohybovať na úrovni 80-130 m²/lôžko
- rozloha nemocničného parku by mala byť na úrovni 1-2 ha
- podiel vysokej zelene by sa mal pohybovať na úrovni min. 40%, tým sa vytvoria plochy slnečné i plochy zatienené korunami stromov, takže pacienti budú mať možnosť výberu pri pobyte v parku
- po obvode areálu je potrebné riešiť kompaktné výsadby s funkciou hygienickou, vytvorenie bariéry pre rôzne patogénne organizmy
- plochy zelene nesú prvky secesného slohu, sú harmonické, ukľudňujúce, kvetinové záhony vyvolávajú optimistické nálady, takže park môže podporiť rýchlejšie zotavenie najmä po stránke psychickej, park vykazuje vysoké estetické kvality
- park poskytuje priestor pre komunikáciu, oddych, relax a psychickú regeneráciu, centrálny bod kompozície je podporený fontánou a výsadbou kvetinových záhonov
- kultúrno-historická hodnota, dôkaz vtedajšej doby, ktorá pri vybraných objektoch kládla dôraz i na plochy zelene, úprava nesie prvky secesie

Funkcie prípustné

- edukačná – ukážka slohovosti, potrebná pamiatková ochrana
- mikroklimatická – podporiť obvodovú zeleň, doplniť stromy
- založenie výsadiel i v časti Pohotovosti, kde zeleň absentuje
- podporiť výsadby v novej časti nemocnice
- obnova nefunkčných častí parku, napr. terasa na konci hlavnej kompozičnej osi
- plochy zelene je potrebné z hľadiska druhového zloženia udržať a chrániť park ako celok
- park môže byť prístupný verejnosti v určitom obmedzenom režime
- vybavenosť parku nie je potrebná, vhodné je udržať súčasné vybavenie mobiliárom v historickej časti, nové časti je potrebné dobudovať i o prvky drobnej architektúry i o umelecké diela, tým sa podporí i estetická funkcia parku

Z 12 – Zeleň nemocničného zariadenia UN : L.Pasteura, Trieda SNP

Nemocničný park zakladaný pred cca 30-timi rokmi vyžadujúci revitalizačné zásahy a dotvorenie kompozície.

Funkcie základné

- podiel zelene nemocničného areálu by sa mal pohybovať na úrovni 80-130 m²/lôžko
- rozloha nemocničného parku by mala byť na úrovni 1-2 ha
- podiel vysokej zelene by sa mal pohybovať na úrovni min. 50%, tým sa vytvoria polohy slnečné i polohy zatienené korunami stromov, takže pacienti budú mať možnosť výberu pri pobyte v parku
- po obvode areálu je potrebné riešiť kompaktné výsadby s funkciou hygienickou
- zeleň tvorí plochu oddychovú a relaxačnú prioritne pre pacientov, park nadväzuje priamo na nemocničný pavilón

- plochy zelene v súčasnosti majú najmä mikroklimatickú funkciu, plochy sú pomerne nové, park bol založený pred cca 30-timi rokmi, výsadby sú zakladané zahusteným spôsobom, v súčasnosti sú plochy prehustené a je potrebná ich prebierka a formovanie kompozície
- spoločenskú funkciu parku podporuje prioritne mobiliár, ktorý je sústredený najmä pri východe z nemocničného pavilónu do parku
- zahustené výsadby tvoria hygienickú, ale i pohľadovú bariéru
- estetickú funkciu je potrebné podporiť obnovou alebo novým návrhom kompozície, ktorá v súčasnosti nie je jasná

Funkcie prípustné

- kompozícia by mala byť tvorená s prihľadom na vedutu mesta
- plochy zelene je potrebné z hľadiska druhového zloženia prebudovať, vo výsadbách je príliš vysoký podiel ihličnatých drevín, ktoré si navzájom prekážajú vo vývoji, zmenou druhovej skladby je možné podporiť ekostabilizačnú i mikroklimatickú funkciu plochy
- park môže byť sprístupnený verejnosti v určitom obmedzenom režime
- vybavenosť parku nie je potrebná, avšak v rámci novej kompozície je vhodné uplatniť princípy medických záhrad a plochu tiež doplniť o prvky drobnej architektúry i o umelecké diela, tým sa podporí i estetická funkcia parku

Z 13 – Zeleň s historicko-kultúrnym kontextom

To, čo je z hľadiska rozvoja turizmu a cestovného ruchu pre návštevníkov miest najviac zaujímavé, sú práve kultúrno-historické hodnoty mesta, jeho hmotné i nehmotné prírodné i kultúrne dedičstvo. Plochy historickej zelene oprávnené patria k týmto hodnotám, a to nie len plochy parkovo upravené, udržiavané, prezentované a zapísané v Zozname kultúrnych pamiatok, ale i plochy, ktoré už svoj historický dizajn stratili, avšak „svoj príbeh“ uchránili, zostali zachované a využiteľné v súčasnom novom urbanizme mesta. Týka sa to i historických stromov, či už sa k nim nejaký príbeh viaže alebo nie, sú to majestátni svedkovia minulosti, generačné stromy, inšpirácia pre súčasnú generáciu. Ochrana historických plôch a stromov by mala byť dôsledne uplatňovaná i na plochy a stromy, ktoré nie sú vyhlásené za chránené a nenachádzajú sa len v historickom centre, v MPR.

Funkcie základné

- plochy edukačné, pripomínajúce a niekedy i dokumentujúce dejinné udalosti
- výmera takýchto plôch nie je limitovaná, každé mesto si vytvára vlastný limit svojim vzťahom k histórii a kultúre,
- plochy podporujúce kultúrny aspekt mesta - historické parky a plochy sú verejnosti prístupné a môže sa v nich odohrávať spoločenský život, kultúrne akcie i relaxovať (napr. Mestský park),
- plochy pri objektoch občianskej vybavenosti - historické záhrady sú verejnosti často neprístupné, uzavreté, alebo sú prístupné len v istom režime (záhrady inštitúcií, školské či kláštorne záhrady)
- ochrana funkčných plôch so znakmi dobovosti, prezentácia týchto plôch je dôležitá pre rozvíjajúci sa „záhradný“, resp. „krajinársky“ turizmus (zasiahol už i ČR)
- úprava plôch by mala korešpondovať s obdobím vzniku záhrad, preto nie je vhodné stanovovať limity indexu zelene či výsadby vzrastlej zelene, aby sa nenarušil historický kontext,
- historické parky, plochy, záhrady však už nemusia niesť pôvodnú funkciu, ale môžu byť adaptované na súčasné potreby mesta

- výber drevín pri rekonštrukcii, ale i adaptácii plochy zelene, by mal zodpovedať istému preferovanému historickému obdobiu, aby sa i takto položil dôraz na fakt, že sa jedná o historický prvok, vhodné je napr. využívanie ovocných drevín, avšak starých krajových odrôd a kultivarov
- každá úprava historickej plochy, parku, záhrady by mala podliehať prípravným prácam – historicko-archívny prieskum, krajinno-archeologický prieskum, inventarizácia a hodnotenie drevín, následne cez urbanistickú štúdiu a vykonávacie projekty, riešiť takúto dokumentáciu treba zveriť autorizovanému krajinnému architektovi
- historické plochy nesmú byť viac zastavané, ich podiel na kvalite života a hlavne na posilnení patriotizmu je významný

Funkcie prípustné

- chrániť i záhrady prebudované, prípadne spevnené, pretože nesú v sebe historický kontext a v budúcnosti môže byť presadená ich obnova
- otvárať uzavreté záhrady (napr. deň otvorených záhrad – celoeurópska akcia)
- vo verejných historických parkoch a priestranstvách organizovať spoločenský život rôzneho druhu od poézie až po športové akcie
- plochy doplniť o mobiliár, drobnú vybavenosť, po dohode s pamiatkovým úradom pripustiť i nové funkcie
- podporiť prvky historickej zelene i v krajinnom prostredí, napr. historické aleje, cesty, zeleň pri pôvodných majeroch, sady, vinohrady apod.

Funkcie neprípustné

- vybudovanie cyklistických trás, parkovísk, ani žiadne objekty či prevádzky, ktoré by pôsobili rušivo

Plochy pre prioritné riešenie:

1. **Kalvária** - napriek tomu, že má výnimočné postavenie medzi plochami historickej zelene, nemá tento priestor dôstojnú úpravu a údržbu, nutné je bezodkladne pristúpiť k ošetrovaniu starých stromov a k úprave kompozície, k odstráneniu nánosov, k úprave mobiliáru, k rekonštrukcii kaplniek apod.
2. **Evanjelický cintorín** – okamžité zastavenie devastácie miesta, odstránenie náletov, spracovanie štúdie a projektov na vytvorenie pietneho parku a výhľadmi na dominanty mesta, zväziť odstránenie nevhodných objektov pri cintoríne, prepojiť cintorín s okolitými plochami zelene
3. **Židovský cintorín** – vytvoriť pietne miesto s novou úpravou
4. **Kaplnka Panny Márie na Bankove** – prioritne ošetrovanie stromov
5. **Pútny kopec** – spracovať archívny prieskum a na základe jeho výsledkov spracovať projekt na rekonštrukciu krajiny
6. **Šibeničný vrch** – historické miesto utrpenia, spravodlivosti i svojvôle, plochu prezentovať, uvoľniť od zástavby a vytvoriť vyhladkový bod

10.3. K – plochy vegetačných štruktúr v krajine (v prírodnom prostredí)

Mesto má v správe okrem plôch zelene v zastavanom území i plochy mimo zastavaného územia, preto je potrebné venovať pozornosť i prírodnému prostrediu a stanoviť isté odporúčania, obmedzenia i návrhy i pre toto územie.

K 1a – Biocentrá

Nadregionálne, regionálne i miestne - biocentrá, územie s bohatou biodiverzitou. Nachádzajú sa mimo zastavaného územia mesta. Územie nie je legislatívne chránené, avšak ochrana biocentra je dôležitá pre jeho pozitívne vplyvy na ekosféru ekologickú stabilitu územia.

Funkcie základné

- ekostabilizačná – podpora ekologickej siete, udržateľnosti krajiny a biodiverzity
- mikroklimatická – ochladzovanie teplého vzduchu stúpajúceho z Košickej kotliny, katabatické prúdenie vzduchu, zvýšenie relatívnej vlhkosti vzduchu, tlmenie teplotných rozdielov apod.
- edukačná – možnosť pozorovania druhov flóry a fauny

Funkcie prípustné

- ochrana biocentier na úrovni samosprávy
- zriadenie pozorovacích miesta staníc, rozhľadní, posedov apod.
- osadenie úľov a ich sprístupnenie (podpora obnovy včelstiev)
- výstavba senníkov, krmidiel a napájadiel pre lesnú zver
- príslušné turistické trasy, cyklotrasy, oddychové miesta, orientačné tabule apod.
- nevyhnutné zariadenia technického vybavenia územia
- parkovanie len na vyhradených miestach a na nespevnených parkoviskách (vsiakavé povrchy prípadne technický trávnik)
- vsiakavé povrchy komunikácií i turistických trás
- pri začlenení biocentier do urbánneho systému je potrebné prehodnotiť ich funkciu, pri niektorých bude vhodné udržať ich prírodný charakter (za podmienky zabezpečenia špeciálnej údržby a starostlivosti), avšak niektoré budú adaptované na potreby mesta a bude posilnená ich kultúrno-spoločenská a rekreačná funkcia.

Neprípustné funkcie

- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, apod.) priamo alebo nepriamo znehodnotili územie
- výstavba objektov akéhokoľvek druhu, kde by sa vyžadovalo budovanie základov, čiže vylúčiť stavby na bývanie, výrobu, sklady, dopravné zariadenia, skládky odpadu apod.

Podrobne je územie z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny riešené v MUSES (2013) i s návrhom opatrení na jeho ochranu a udržanie.

K 1b – Biocentrá

Miestne biocentrá M-Bc – sa nachádzajú v zastavanom území mesta. Územie nie je legislatívne chránené (zo Zákona č. 543/2002 Z.z. o OPaK). Z hľadiska ochrany prírody a krajiny i z hľadiska krajinnno-urbanistického sú to cenné územia, pretože predstavujú väčšie plochy s kompaktnjšími vegetačnými formáciami. Na týchto plochách sa stretá ekosféra a sociosféra. MUSES definuje za biocentrá i parky a iné plochy zelene v rámci zastavaného územia. Toto je akceptovateľné len čiastočne, pretože ekostabilizačná funkcia týchto plôch je len jedna z funkcií, ktoré plochy v urbánnom prostredí plnia. Tieto plochy zelene len v ojedinelých prípadoch napĺňajú definíciu pojmu „biocentrum“, je to napr. mokrad „Pľuvátko“, kde je zvýšený výskyt druhov a na ploche prebieha samovývoj (prirodzená sukcesia). Nie je však vylúčené, že v urbánnom prostredí bude takých plôch viac vďaka osobitnej starostlivosti a údržbe. Štúdia naznačuje možnosť udržania plôch, ktoré poskytujú pre druhy flóry a fauny „prirodzené životné prostredie“ i v zastavanom území. Takéto plochy

„prírode blízke“ či „prírodného charakteru“ sa stanú istou enklávou prírody v urbánnom prostredí. Avšak treba vnímať aj ich kultúrno-spoločenský aspekt.

Funkcie základné

- ekostabilizačná – podpora ekologickej siete, udržateľnosti krajiny a biodiverzity
- mikroklimatická – ochladzovanie teplého vzduchu stúpajúceho z Košickej kotliny, katabatické prúdenie vzduchu, zvýšenie relatívnej vlhkosti vzduchu, tlmenie teplotných rozdielov apod.
- edukačná – možnosť pozorovania druhov flóry a fauny
- plochy určené za M-Bc chrániť pred zastavaním

Funkcie prípustné

- ochrana plôch na úrovni samosprávy, zabezpečenie potrebnej údržby alebo prijat' technické opatrenia na dosiahnutie stavu „prírodnosti“, napr. dostatkom vody
- zriadenie pozorovacích miesta staníc, rozhľadní, posedov apod. príslušné turistické trasy, cyklotrasy, oddychové miesta, orientačné tabule apod.
- nevyhnutné zariadenia technického vybavenia územia
- parkovanie len na vyhradených miestach a na nespevnených parkoviskách (vsiakavé povrchy prípadne technický trávnik)
- vsiakavé povrchy komunikácií i turistických trás
- priemet korún stromov posunúť na úroveň 60%
- zabezpečiť špeciálnu údržbu plôch, prioritne dostatok vody, na základe rozborov pôdy optimalizovať i fyzikálne a chemické vlastnosti pôdy
- prioritne ošetriť stromy, ktoré sa javia ako prevádzkovo nebezpečné

Nepripustné funkcie

- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, apod.) priamo alebo nepriamo znehodnotili územie
- výstavba objektov akéhokoľvek druhu, kde by sa vyžadovalo budovanie základov, čiže vylúčiť stavby na bývanie, výrobu, sklady, dopravné zariadenia, skládky odpadu apod.

K 2a – Biokoridory

Biokoridory nadregionálne, regionálne i miestne – prechádzajúce voľnou krajinou, územie s bohatou biodiverziou, prepájajúce biocentrá. Nachádzajú sa mimo zastavaného územia mesta. Územie nie je legislatívne chránené, avšak ochrana biokoridorov je dôležitá pre jeho pozitívne vplyvy na štruktúru krajiny, na biodiverzitu, ekologickú stabilitu apod..

Funkcie základné

- retenčná schopnosť územia – zadržiavanie vody, vybudovanie retenčných nádrží, polderov, vytvoriť podmienky pre regulovanie tokov tak, aby toky v rámci biokoridorov boli celoročne prietochné
- ekostabilizačná – podpora ekologickej siete a biodiverzity, vytváranie útočiska pre drobnú faunu, podpora pozitívnej štruktúry krajiny fragmentáciou veľkoplošných honov ornej pôdy
- mikroklimatická – ochladzovanie atmosféry, vytváranie zamokrených miest
- environmentálna – koreňový systém stromov a vlhkomilných rastlín na brehu vodných tokov pomáha čistiť vodu (hovoríme o samočistení vody), tiež možnosť tvoriť malé vodné nádrže za účelom prečistenia vody, tzv. koreňové čistiarne (nejde o čistenie splaškovej vody, ale povrchovej vody a zároveň o podporu zadržanie vody v takýchto lokalitách)

Funkcie prípustné

- napájadlá pre zvere – vytváranie malých terénnych depresií, tvorba zamokrených miest využiteľných zverou
- vetrolamy – eliminovanie silného prúdenia vetrov
- pôdoochranná – vytváranie vsakovacích pásov, obmedzenie veternej erózie
- budovanie senníkov, krmidiel, posedov, pozorovateľní apod.
- vzájomné prepojenie biokoridorov novými výsadbami na základe projektov
- komunikácie okolo biokoridorov vytvárať z povrchov prírodného charakteru – hlinito-piesčité, bylinné, štrkové apod., ktoré umožňujú vsakovanie vody apod.

K 1b – Biokoridory

Miestne biokoridory M-Bk – definované sú v MÚSES, nachádzajú sa v zastavanom území mesta, ale tvoria zároveň i plochy urbánnej zelene. Plochy nie je legislatívne chránené. Tieto „biokoridory“ predstavujú líniové prvky často technicky upravené napr. rigoly dažďovej kanalizácie. Z hľadiska ochrany prírody a krajiny i z hľadiska krajinnno-urbanistického ide zväčša o prvky súvislejších vegetačných formácií, niekde sú však tvorené len bylinnými porastmi s potenciálom dobudovania väčších vegetačných formácií. V porovnaní s MÚSES boli v niektorých lokalitách biokoridory predefinované na menšie parkové plochy alebo na iný typ zelene s inou prioritnou funkciou, niekde však zostali definované ako M-Bk.

Funkcie základné

- ekostabilizačná – podpora ekologickej siete, udržateľnosti krajiny a biodiverzity
- mikroklimatická – ochladzovanie teplého vzduchu stúpajúceho z Košickej kotliny, katabatické prúdenie vzduchu, zvýšenie relatívnej vlhkosti vzduchu, tlmenie teplotných rozdielov apod.
- edukačná – možnosť pozorovania druhov flóry a fauny
- plochy určené za M-Bk chrániť pred zastavaním

Funkcie prípustné

- ochrana plôch na úrovni samosprávy, zabezpečenie potrebnej údržby
- príslušné turistické trasy, cyklotrasy, oddychové miesta, informačné tabule apod.
- plochy na zadržiavanie vody v území, vytváranie mikrodepresií, funkcia vsakovačky
- vsiakavé povrchy komunikácií i turistických trás
- priemet korún stromov posunúť na úroveň 60%
- prioritne ošetriť stromy, ktoré sa javia ako prevádzkovo nebezpečné

K 3 – Aleje a stromoradia

Aleje do určitej miery predstavujú tiež „biokoridory“, a to najmä v zastavanom území, kde koruny stromov poskytujú faune miesto pre život a tým sa aleje stávajú biotopmi pre faunu. Navyše aleje v krajine prispievajú ku kvalitnejšej, jemnejšej krajinnej štruktúre a drobia veľké poľnohospodárske celky na menšie hony, v zastavanom území majú vplyv na hygienu prostredia, na mikroklimu prostredia a na relatívnu vzdušnú vlhkosť. Výsadba alejí sa datuje od čias Márie Terézie a stala sa tak kultúrne-historickým prvkom. Súčasné odstraňovanie alejí a stromoradií nie je možné kultúrnou spoločnosťou akceptovať, a najmä nie z hľadiska nových trendov v plánovacích procesoch. Aleje je nevyhnutné do krajiny i do sídiel vrátiť. Aleje v Košiciach nie sú chránené zákonom č. 543/2002 o OPaK, chránené sú len niektoré solitérne stromy a niektoré aleje sú prostredníctvom MÚSES definované ako „biokoridory“, čo tiež podčiarkuje ich význam. Aleje môžu byť chránené i z hľadiska Zákona č. 49/2002 – Zákon

o ochrane pamiatkového fondu. Táto štúdia navrhuje ochranu niektorých alejí ako prírodného a kultúrneho dedičstva.

Funkcie základné

- environmentálna – zachytávanie tuhých znečisťujúcich látok, mikroorganizmov, pachov, tlmenie hluku apod.
- ekostabilizačná – podpora systému sídelnej zelene, aleje tvoria prepojavací prvok medzi plochami zelene a s krajinou
- mikroklimatická – ochladzovanie ovzdušia v čase privalových horúčav, poskytovaním tieňa a zvyšovaním vzdušnej vlhkosti
- estetická – vhodné a zjednocujúce doplnenie často rozbitého uličného parteru
- aleje na pešej zóne doplniť o mobiliár a zvýšiť tak kvalitu priestoru

Funkcie prípustné

- estetická – vnímané ako doplnok stavebnej hmoty, aleje v niektorých častiach podporiť mobiliárom,
- voliť rôzne typy alejí a tým podporiť význam ulice (bulvár min. 3-radová alej, návrh závisí od priestorových možností)
- kultúrno-historická – aleje predstavujú istú historickú štruktúru vegetačných prvkov v zastavanom území i v krajine, ktorá je založená človekom
- doplnková – podpora historických ciest, líniových stavieb
- aleje tvoriť z druhov domácich, prípadne i zvoliť i druhy introdukované (zdomácnelé), druhy voliť i podľa významu aleje alebo cesty, pri ktorej sú budované (historicky pravdivo)
- vzdialenosti výsadby stromov voliť v závislosti od voleného druhu: napr. stromy kostrové, dlhovetké (lipy, duby, buky...) sadiť vo vzdialenosti 10-12 m, prípadne na 7m s tým, že po cca 30-tich rokoch sa urobí prebierka), napr. orechy vo vzdialenosti 7 m, výsadby riešiť s krajinným architektom
- používať stromy alejového typu, tzn. výška korunky bude vo výške 3,0/3,2/3,5 m
- voliť druhy tolerantné na občasné sucha a na zaťaženie mestského prostredia
- spracovať pasport jestvujúcich alejí, potrebu ich doplnenia, výmeny, obnovy či výsadby úplne nových alejí a stromoradií popri cestách, kde stromy nie sú
- v krajine najmä popri poľných cestách používať i druhy ovocné, pre zachovanie krajinného rázu sú najvhodnejšie staré krajové odrody a tradičné druhy úžitkových drevín
- stromy vysádzané do spevnených plôch (dlažby chodníkov apod.) sadiť do pripravených otvorov, ich rozmer je min. 2x2 m a tam, kde to podmienky dovoľujú (napr. pešia zóna apod.) do otvorov 3x3 m. Zároveň počítať so zavlažovacím systémom a s výmenou pôdy na 100%
- ideálne je stromy sadiť do plôch so vsiakavým povrchom
- stromy sadiť vždy ku kolom alebo k ozdobnej mreži, tie sa po čase odstránia
- u jestvujúcich alejí je potrebné skontrolovať biotechnický stav drevín, pretože pri strate ich stability hrozí vyvrátenie stromov
- *Negundo aceroides* – invázy druh, krátkoveká drevina, aleje z tohto druhu je vhodné postupne meniť za kvalitnejšie druhy

Nepripustné funkcie

- odstraňovanie, znehodnocovanie alejí
- nepoužívať druhy invázne

K 4 – Ochranná, sprievodná a izolačná zeleň v krajine

Ochranné funkcie zelene sa vzťahujú k pôde (pôdoochranná – najmä u pôd ľahkých a na svahoch strmých, kde je pôdny zmyv nad normatívnych 10t/rok), vode (samočistiaca), klímy (eliminácia teplotných rozdielov) apod. Chrániť pôdu pre eróziu je možné vysádzaním vetrolamov i remízok do tzv. vsakovacích pásov. Za ochrannú považujeme i hygienickú funkciu zelene, pretože dochádza k „čisteniu ovzdušia“. Vegetačné štruktúry sa podieľajú na vyššej vzdušnej vlhkosti. Znečisťujúce látky v ovzduší nasiakajú vodnými parami, ich hmotnosť sa tým zvýši a klesajú na zem. Preto v poraste je vzduch „čistejší“, ako na priestranstve, kde sa voľne víri. Okrem toho vegetačné štruktúry eliminujú šírenie hluku, pachov apod. Vegetačné formácie sú tiež nástrojom (okrem iných) rekultivácie zaťažených území. Tu však treba brať v úvahu, že narušený terén je potrebné vysádzať tzv. „pionierske dreviny“ a až po cca 30-50tich rokoch začať s prebudovaním porastov na kvalitnejšie vegetačné formácie a pionierske dreviny je možné odstrániť.

Izolačná funkcia súvisí s urbanizovaním územia a závisí od cieľa, čo sa od čoho izoluje. Najčastejšie sa vytvárajú bariéry na zamedzenie rušivých pohľadov (napr. na priemyselné objekty, sklady apod.), alebo na ohraňovanie istej funkcie s nepreniknuteľným porastom (napr. vytvorenie bariéry okolo pšej lúky) apod. Izolačná funkcia sa využíva pri zachovaní krajinného rázu, kedy práve vizuálne impakty zakrývajú z určitých vyhlídkových bodov vegetačné formácie.

Sprievodná funkcia je totožná s funkciou biokoridorov i s funkciou alejí, je to líniový priemet vegetačných formácií s cieľom podporiť istý technický prvok.

Základná charakteristika:

- podpora krajinného rázu (resp. charakteristického vzhľadu krajiny), ako to ukladajú niektoré súčasné zákony (Zákon 543/2002, Zákon o pozemkových úpravách, Stavebný zákon i zákon o ochrane pamiatkového fondu), avšak na výkon týchto zákonov chýbajú vykonávacie vyhlášky a metodické usmernenie.

Funkcie základné

- pôdoochranná – zachytávanie pôdných častíc pri vodnej i veternej erózii výsadbou vetrolamov (remízok) a vsakovacích pásov (remízok)
- podpora kvality životného prostredia elimináciou hluku – vegetačný pás o šírke 15 m tlmí hluk o cca 6 dB
- ekostabilizačná – podpora systému sídelnej zelene i krajinnej štruktúry
- podpora krajinného rázu – zámerné komponovanie vysádzaných vegetačných formácií v rôznych mierkach, vysádzať prioritne dreviny domáce a zdomácnelé

Funkcie prípustné

- kultúrno-historická – možnosť rekonštrukcie krajinných štruktúr v priestorovom i hmotovom vyjadrení
- relaxačná – odizolovanie istých priestranstiev podporuje intimitu prostredia, čo dáva predpoklad na intenzívnejší oddych
- pri plánovaní výsadiel tohto typu je tiež potrebné spracovať krajinnno-urbanistickú štúdiu v spolupráci s krajinným architektom, aby navrhované vegetačné štruktúry plnili plánované funkcie (mnohé príklady voľby nevhodného druhu do určitého priestoru potom pôsobia disharmonicky)
- z hľadiska krajinných štruktúr je potrebné z vyhlídkových bodov prioritne eliminovať U.S.Seel a košickú tepláreň. Obe stavby sú však natoľko dominantné, že sú pozorovateľné prakticky zo všetkých vyhlídkových bodov. Podporou prírodnej osi - línie rieky Hornád by sa však čiastočne odpútala pozornosť od spomínaných

negatívnych vizuálnych bodov. Tiež ochranné lesy okolo U.S.Steel by čiastočne eliminovali dominantnú stavbu v území.

Nepripustné funkcie

- likvidácia jestvujúcich remízok, alejí, solitérnych stromov a ich skupín
- nedostatočné hmotovo-priestorové riešenie

K 5 - ostatná plošná, líniová, bodová zeleň v krajine

Ostatná plošná zeleň: ide o zeleň bližšie nešpecifikovanú, napr. remízky, rekultivačné vsakovacie pásy, TTP-trvalé trávne porasty, pasienky, trvalé kultúry (nefunkčné sady, resp. sady na obnovu), políčka a záhumienky, sukcesné plochy, zeleň zaniknutých usadlostí, pôvodné usadlosti, zeleň pri majeroch, apod.

Funkcie základné

- úžitková – zásobovanie i samozásobovanie
- produkčná – poskytujúca ekosystémové služby, ktoré človek vedome či nevedome využíva (produkcia kyslíka, vodnej pary, pohlcovanie slnečnej energie apod.)
- kultúrno-historická, zachovanie charakteristického krajinného rázu (charakteristický vzhľad krajiny) – udržiavaná krajina, krajina obhospodarovaná, krajina s gazdom, ľuďmi vytvorené rôznorodé vegetačné štruktúry naviazané na objekty, prírodné i urbanistické dominanty, toky, svahy, cesty, suty, močiare, zvyšky osídlenia apod., ktoré sa podieľajú na charakteristickom vzhľade krajiny
- ekostabilizačná – podpora fungovania ekosystémov v celom rozsahu a kolobehu
- regulačná – reguluje svojim vplyvom do určitej miery nevhodné zásahy do prostredia, negatívne vplyvy antropogénnej činnosti
- vegetačnými prvkami rozčleniť krajinu na jemnejšie prvky (hony, políčka, role, záhumienky, sady)

K6 – Bodové prvky v krajine

Vegetačné štruktúry premietajúce sa v území ako body – solitérne stromy, skupiny stromov, studne a pramene, drobné sakrálne prvky v krajine apod. Často ich vnímame ako „generačné prvky“, teda ako typické znaky v danej krajine, ktoré sú „charakteristické“ (z hľadiska obmedzeného počtu generácií).

Funkcie základné

- ekostabilizačná – z hľadiska mikroštruktúr vnímané ako „biotop“ pre drobnú faunu, upravujúci mikroklimu v malom rozsahu
- kultúrno-historická – drobné sakrálne prvky s tradičnými druhmi stromov, prioritne s lipami, prípadne duby

Funkcie prípustné

- oddechová – vhodné vybavenie mobiliárom vhodným do prírodného prostredia
- edukačná – osadenie informačných tabúl
- príslušné turistické trasy, cyklotrasy, jazdecké trasy a prístupové komunikácie
- nevyhnutné zariadenia technického vybavenia územia
- vodozádržná – príslušné spevnené plochy, komunikácie apod. riešiť ako nespevnené plochy so vsiakavým povrchom
- vytvoriť pasport charakteristických krajinných prvkov (plošných, líniových i bodových), a potom aj na tomto základe riešiť posudzovanie vplyvov plánovaných stavieb a investícií na charakteristický krajinný ráz.

Záver: okrem tvorby (plánovania), údržby krajiny je dôležité pri zvažovaní ďalších investícií do krajiny (do územia) posudzovať tieto investície z hľadiska vplyvu na charakteristický vzhľad krajiny, a to v dvoch polohách:

- preventívne posudzovanie vplyvu investícií (hodnotenie územných plánov spracovaním štúdií s priemetom danej problematiky)
- hodnotenie vplyvu konkrétneho investičného zámeru na charakteristický vzhľad krajiny.

Posudzovanie môže robiť len osoba spôsobilá, vyškolená. Na spracovanie posudku je možné použiť metodiku autorov z ČR (Doc. Vorel a spol.) alebo metodiku schválenú na MZP SR (Doc. Jančura a spol.). V ČR sa takéto posudzovanie realizuje už od roku 2004, na Slovensku táto aktivita na ochranu krajinného rázu stagnuje.

11. Návrhy na ďalšie opatrenia:

11.1. Návrh na vypracovanie ďalších dokumentácií: ÚPD, UAS, KUŠ, KAŠ, PD

Návrh predkladá odporúčanie na prioritné riešenie niektorých území, a to spracovaním štúdie, vykonávacieho projektu či na úrovni územného plánu zón, zastavovacieho plánu apod.. Pri riešení územia však vždy je potrebné riešiť i podklady, prieskum terénu, v niektorých prípadoch i archívny prieskum či archeologický prieskum a hodnotenie drevín.

Zoznam odporúčaných projektov, ktoré by mali mať istú prioritu:

- rekonštrukcia Kalvárie
- evanjelický cintorín
- židovský cintorín
- chrániť výhľady a výhľadové osi na dominantné objekty
- rekonštrukcia parku v Šaci pri klasicistickom kaštieli
- dobudovanie Botanickej záhrady, zriadiť do projektu i genofondovú lokalitu tradičných krajových odrôd
- dostavba ZOO
- park Borovicový háj (existuje návrh je z roku 2000), ktorý môže byť spracovaný do polohy vykonávacích projektov, alebo územie riešiť novou štúdiou
- projekčne pripraviť park Sladovňa,
- spracovať projekt na pietny park na ploche evanjelického cintorína,
- riešiť areál internátov – spracovať návrh na študentský park
- vybrané vnútroblokové priestory sídlisk, pritom klásť dôraz na výber prvkov drobnej architektúry, riešiť atypické prvky a plochy riešiť tak, aby dali priestoru "punc originality"
- spracovať štúdiu na sprírodnenie, úpravu, revitalizáciu, resp. renaturalizáciu vodných tokov, prioritne riešiť plochy okolo Hornádu
- okolo toku Hornád vyčleniť plochy s obmedzeným režimom využitia a s možnosťou vybrežovania toku na vyhradené plochy
- na ploche Štrkovisko Krásna riešiť možnosť vybudovania lesoparku s oddychovou a čiastočne i rekreačnou funkciou a so zadržiavaním vody v území, aby park mal podobu lužného lesa
- riešiť plochy pri sakrálnych objektoch (kostolné záhrady, kláštorné záhrady historicky pravdivo a v súlade s ich funkciou

- spracovať projektovú dokumentáciu na revitalizáciu areálu nemocnice na Rastislavovej, prioritne ošetrovanie stromov na základe hodnotenia stromov
- projekt na obnovu parku pri Nemocnici na Triede SNP
- revitalizovať malé parkové plochy pri ďalších poliklinikách, nemocniciach, zdravotníckych zariadeniach
- riešiť revitalizáciu areálov ZŠ - každá škola by mala mať kompaktnú plochu zelene podporenú vzrastlými stromami, navyše návrh riešiť tak, aby areál získal vlastný dizajn, identitu
- spracovať návrhy na doplnenie izolačnej zelene, sprievodnej zelene komunikácií, vodných tokov, peších ťahov, cyklistických trás, jazdeckých trás ai.
- spracovať návrhy na výsadby remízok a alejí v krajine, na riešenie protieróznych opatrení, na rekultivácie, zúrodnenia i rekonštrukcie krajiny spracovať HTÚP (Hospodársko-technické úpravy pozemkov)
- riešiť prepojenie biokoridorov, spracovať štúdiu „zelených mostov“ a následne projektovú dokumentáciu na ekodukty, prípadne podchody pre prepojenie urbánnej zelene s krajinou cez bariérové prvky, stavby
- dopravnou štúdiou overiť možnosť vytvorenia „zelenej siete“ prepojením stromoradií vybraných ulíc tak, aby plochy zelene zostali zachované v maximálnej možnej miere, prípadne zväžiť možnosť ich osadenia do dlažby, v každom prípade ich chrániť pred výrubmi
- dopravnou štúdiou overiť možnosť výstavby parkovacích domov tak, aby získané plochy boli využité na podporu zelene a aby na objekty boli aplikované princípy „zelenej architektúry“
- Spracovať návrhy revitalizácie jednotlivých cintorínov, riešiť rozšírenie cintorínov s väčším podielom zelene, uplatniť isté kompozičné princípy na rozširovaných plochách a podporiť vybavenosť cintorínov, dobudovať prvky drobnej architektúry apod. Riešiť prioritne cintoríny v MČ Krásna, v MČ Košická Nová Ves ai.
- revitalizácia existujúcich športovísk (tiež doplnenie zelene) a príprava nových športovísk s podielom zelene
- akceptovať urbanisticko-architektonickú štúdiu na prímestský park Bankov a Moňok, následne spravovať projektovú dokumentáciu
- pre prímestský park Heringeš, Furča a Ťahanovce je potrebné spracovať urbanisticko-krajinársku štúdiu,
- prímestský park Pod Furčou – pre park nájsť tematickú náplň, riešiť vzťahy, väzby, ideálne je uplatniť v procese plánovania participatívny prístup, to znamená o príprave parku informovať obyvateľov sídliska Dargovských hrdinov a vziať ich do procesu prípravy i realizácie, prípadne akceptovať niektoré ich požiadavky
- spracovať krajinársku štúdiu na revitalizáciu krajiny Horný Bankov vrátane rekreačného lesa, prípadne využiť existujúcu štúdiu na budovanie prímestského parku
- spracovať projekty ochrany prírody a krajiny na ochranu stromov a ochranu vybraných alejí,
- riešiť ošetrovanie historických stromov špecialistom-arboristom (Horný Bankov, Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie, Mestský park, Kalvária apod.)
- riešiť úpravu a dostupnosť vyhlídkových bodov
- spracovať projekty OPaK pre stromy navrhnuté na ochranu (historické stromy, pamätné stromy, stromy pri sakrálnych objektoch)

- definovať plochy pre náhradné výsadby, napr.: uličné priestory (aleje), park Sladovňa, park na ploche evanjelického cintorína, park Čičky, park „Hornád“ na mieste koľajiska, park v Šaci, študentský park apod..

11.2. Vegetačné prvky a plochy navrhnuté na legislatívnu ochranu:

Ochrana nižšie uvedených plôch bude zabezpečená jednak zákonom č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, v tom prípade je potrebné pre prvky navrhnuté na ochranu vypracovať „projekt ochrany“. Historické plochy je možné chrániť prostredníctvom zákona č. 49/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov o ochrane pamiatkového fondu. Na spracovaní Zásad pamiatkovej ochrany je potrebné spolupracovať s Pamiatkovým úradom.

Plochy navrhnuté na ochranu:

- Kalvária a stromy na Kalvárii
- Duby na Hornom Bankove
- Stromy v parčíku pri Kaplnke sv. Michala
- Stromoradia a solitérne stromy v Mestskom cintoríne
- Komenského park
- stromy v rekreačnej zóne Anička – v časti bývalé kúpele pri prameni Anička
- cintorín Rozália chrániť ako pamiatkový objekt a zároveň chrániť staré, historické stromy
- Stromoradie na ulici Moyzesova,
- zeleň v Nemocnici L. Pasteura na ulici Rastislavovej
- Stromy v parku v Šaci pri klasicistickom kaštieli
- Park Drevný trh
- Kaplnka so stromom južne pri Kavečanoch

11.3. Navrhované verejno-prospešné stavby:

Verejno-prospešné stavby (VPS) majú podporiť ekologickú stabilitu krajiny, rekreačné zázemie mesta, vytvorenie systému sídelnej zelene, podporiť adaptáciu na klimatické zmeny, zvýšiť kvality života budovaním pobytových plôch a pod., v podstate však majú slúžiť v prospech všetkých obyvateľov. Návrh verejnoprospešných stavieb slúži pre možnosť vyvlastnenia pozemkov pre ne. Vo výkrese č. 7 sú definované ako línia či plocha. Prvky navrhnuté na VPS majú istú prioritu pre riešenie systému zelene. Jedná sa hlavne o parky, aleje a vybrané biokoridory, a to tie, ktoré by mali byť riešené prioritne, pretože z hľadiska veľkosti alebo umiestnenia majú väčší význam na kvalitu prostredia. Verejnoprospešné stavby odporúčané na premietnutie do územného plánu mesta Košice:

Prvky v prírodnom prostredí – biokoridory, biocentrá: výmera na riešenie 71,86 ha

- sprievodná zeleň pri toku Myslava ako súčasť „zeleného prstenca“ na juhu mesta
- sprievodná zeleň Idackého potoka – podpora ekologickej stability krajiny
- menšie biocentrum a biokoridor na západ od MČ Šaca – podpora ekologickej stability krajiny
- sprievodná zeleň pri Belžianskom potoku, ktorý tečie od Lorinčíka k letisku – podpora ekologickej stability v území, kde je poľnohospodárska pôda a narušená krajinná štruktúra
- biokoridor rieky Hornád – podpora hydrologickej siete, ekologickej stability

Aleje v extraviláne – sprievodná zeleň komunikácií prioritne štátne cesty, ale z časti tiež podpora poľných ciest. Celková dĺžka alejí mimo zastavaného územia: 36,2 km

Aleje v zastavanom území mesta – podpora prioritne hlavných dopravných tepien a pešieho ťahu na sídlisku Nad jazerom z dôvodu podpory hygieny prostredia a ochladzovania prehrievaných spevnených plôch. Celková dĺžka alejí v rámci zastavaného územia je 28,33 km.

Parky a lesoparky v rámci zastavaného územia mesta – výmera plôch riešených ako verejno-prospešné stavby je 187,81 ha - prioritou je kladená na väčšie plochy, pretože mesto nemá veľkoplošné parky. Priorita:

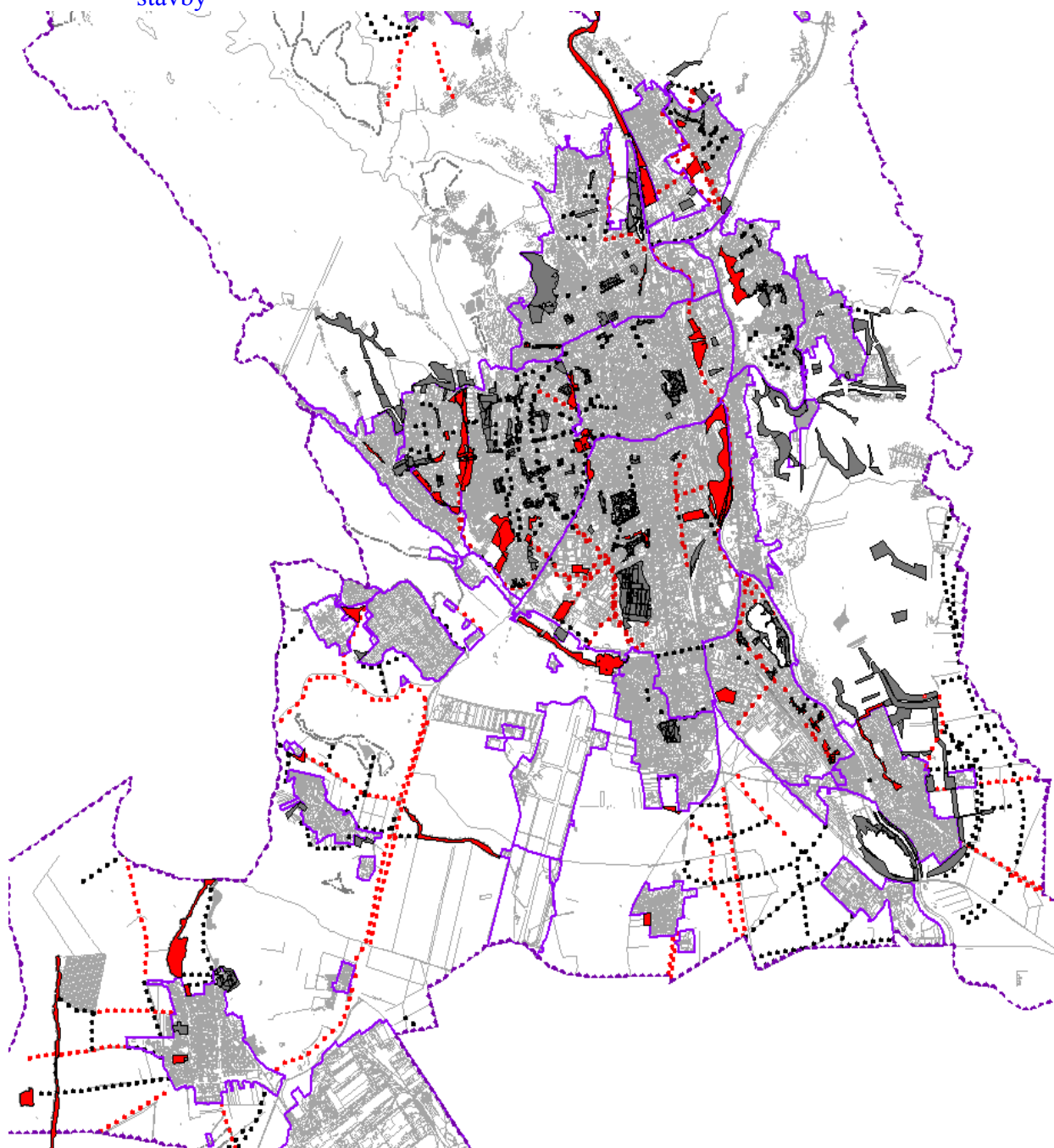
- lesopark pri Hornáde na ľavom brehu Hornádu pri zóne Anička – predpokladá sa vybudovanie lužného lesa, ktorý bude podporovať katabatické prúdenie vzduchu, tiež biodiverzitu v danej lokalite, ekologickú stabilitu a zároveň poskytne i rekreačné zázemie pre občanov mesta
- park Pod Furčou – je tu kompaktná plocha zelene významná z hľadiska mikroklímy i hygieny prostredia, pretože zeleň tvorí izolačnú bariéru od rýchlostnej komunikácie v smere na Prešov, úprava na lesopark navyše podporí i rekreačnú funkciu tejto plochy
- parky v MČ Ťahanovce – budú plniť jednak funkciu spoločenských parkov (pri kostole a pri obchodnom dome) a jednak funkciu hygienickú (v priemyselnej zóne)
- parky pri toku Čičky - porasty podporia katabatické prúdenie vzduchu, navyše plocha bude plniť rekreačno-športovú funkciu pre obyvateľov sídlisk KVP i Terasa
- Masarykov park – plocha s jazierkom, blízko centra, vhodná pre krátkodobú rekreáciu, riešenie umožní rekreáciu pri Hornáde
- mokrad' a park Pl'uvátka – plocha, kde sa v súčasnosti zadržiava dažďová voda a prirodzenou sukcesiou sa vyvíja mokradné spoločenstvo vhodné na ochranu, okolo neho je navrhnutý park ako ochranná zóna pred prílišným atakom mokrade, spolu tu vznikne väčšia zelená polyfunkčná plocha
- park Sladovňa – štúdia na park je vypracovaná, jeho realizácia je potrebná, nachádza sa v blízkosti centra a pešieho ťahu z mesta na sídlisko Terasa
- židovský cintorín a evanjelický cintorín – plochy historickej zelene
- Šibeničný vrch – lokalita s historickým kontextom a vyhliadkovým miestom
- plochy na juhozápadnej hranici sídliska KVP – sídlisko nemá dostatok parkových plôch, uvedené plochy majú potenciál zväziť kvalitu bývania na KVP a zabrániť nadmernému vysušaniu práve juhozápadného svahu KVP
- parky v priemyselných zónach – sú tu situované jednak z hľadiska dostupnosti, jednak z hľadiska podpory hygieny prostredia i ako adaptačný prvok na zmenu klímy
- parky na sídlisku Nad jazerom – toto sídlisko má nedostatok parkových plôch, plochy na sídlisku existujú, ale nie sú dobudované alebo naopak už potrebujú revitalizáciu. Parky zvýšia pohodu bývania na sídlisku
- drobné parčíky v MČ vidieckeho typu – budú tvoriť jediné kompaktné plochy zelene

Tab.č. 34 Plochy odporúčané na vysporiadanie vlastníckych vzťahov:

Prírodné prostredie	Biocentrá, biokoridory	71,86 ha
Urbánne prostredie	Parky a lesoparky	187,81 ha
	Spolu:	259,67 ha
Aleje – líniové prvky	Aleje mimo mesta	36,2 km
Aleje – líniové prvky	Aleje v zastavanom území	28,33 km
	Spolu:	64,5 km

Vlastnícke vzťahy v rámci štúdie neboli sledované, preto navrhované plochy na VPS je ešte potrebné overiť z hľadiska vlastníckych vzťahov a posúdiť, nakoľko je potrebné a možné vyvlastnenie pozemkov pre riešenie zelene. Uvedené číslo v tabuľke je len odhad plôch, ktoré by bolo potrebné vlastnícky vysporiadať. Problém je, že vlastníci nie sú ochotní mestu pozemky darovať. Aby dané plochy mohli byť riešené až po realizáciu, je potrebné, aby ich vlastnilo mesto, prípadne ich získalo do dlhodobého prenájmu, alebo je možné vytvoriť partnerstvo, kde vlastník pozemkov vloží do projektu práve pozemky pre tvorbu systému zelene. Zo zahraničných skúseností vieme, že vyvlastňovanie pozemkov pre verejno-prospešné stavby nie je populárne, avšak je možné, niekedy je to však dlhoročný proces.

Obr.č. Kartogram dokumentuje plochy, ktoré sú navrhnuté na riešenie ako verejno-prospešné stavby

Plochy a línie vyznačené červenou farbou sú navrhnuté na riešenie ako verejno-prospešné stavby (VPS).

Vypracoval: Ing. A.Dobrucká

V Nitre: december 2013